

Propunere de politică publică
privind modernizarea și eficientizarea activității muzeelor

Ministerul Culturii

Conținut

Descrierea problemei	4
Cauze și efecte ale problemei.....	10
Beneficiarii politicii:	13
Obiectivul general:.....	14
Obiective specifice:.....	14
Opțiune 1. Status quo: Păstrarea mecanismului actual de management și finanțare a muzeelor.....	16
Opțiune 2. Managementul bazat pe performanțe și dezvoltarea componentelor antreprenoriale și educaționale ale muzeelor.....	20
Opțiune 3. Acreditarea colecțiilor și finanțarea proiectelor de dezvoltare a colecțiilor	27
Tabel comparativ pentru opțiunile propunerii de politică publică	31
Anexe	38

Lista abrevierilor:

AȘM – Academia de Științe a Moldovei

MC – Ministerul Culturii

MNEIN - Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală

MNA - Muzeul Național de Artă

MNAIM - Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei

RC-N OV - Rezervația cultural - naturală Orheiul Vechi

UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

HG – Hotărârea Guvernului

APL – Administrația Publică Locală

BNS – Biroul Național de Statistică

TOR – Termeni de referință

Descrierea problemei

Muzeele din Republica Moldova și activitatea acestora este reglementată de Legea Muzeelor nr.1596-XV din 27.12.2002 și de HG Nr.1111 din 11.09.2003 despre aprobarea regulamentelor pentru punerea în aplicare a Legii muzeelor nr.1596-XV din 27 decembrie 2002, Legea privind protejarea patrimoniului cultural național mobil nr.280 din 27 decembrie 2011, HG nr. 1311 din 12.12.2005 cu privire la aprobarea nomenclatoarelor serviciilor cu plată prestate de către Ministerul Culturii și instituțiile subordonate, HG nr. din 29.09.2012 privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1311 din 12 decembrie 2005, Legea nr. 251 din 04.12.2008, privind constituirea rezervației cultural-naturale Orheiul Vechi, precum și HG nr.228 din 23.03.2009 cu privire la constituirea Rezervației cultural – naturale “Orheiul Vechi.

În prezent în Republica Moldova sunt înregistrate 119 muzee dintre care 54 muzee de istorie, 34 de etnografie, 15 memoriale, 10 de studiere a ținutului, 2 de arte, 1 muzeu de literatură și 3 de științele naturii. Dintre muzeele sus menționate 5 muzee se află în subordinea Ministerului Culturii, 103 instituții muzeale sunt gestionate de APL-uri, 4 în proprietate privată, 12 sunt gestionate de asociații obștești. Colecțiile muzeelor însumează 1 milion 041 mii 843 piese de patrimoniu cultural care reprezintă cultura națională și universală. O mare parte din piesele patrimoniului se află în gestiunea muzeelor naționale (526.055 mii de piese).

Ministerul Culturii are mandatul de a monitoriza activitatea muzeelor care se află în proprietatea publică. Muzeele din teritoriu sunt în gestiunea administrațiilor publice locale care au obligația de a prevedea în bugetele locale fondurile necesare finanțării muzeelor din subordine (art. 28 (2)). Cu privire la gestionarea muzeelor conform art. 18 rândul 6 din Legea muzeelor nr. 1596-XV din 27.12.2002 stipulează că orice instituție, întreprindere sau organizație are dreptul de a organiza muzee cu avizul prealabil al Ministerului Culturii și cu condiția asigurării financiare și logistice a instituțiilor fondate.

În gestiunea nemijlocită a Ministerului Culturii se află 3 muzee de categorie națională cu 11 filiale, o casă-muzeu și un muzeu-rezervație. Muzeele din subordinea Ministerului Culturii sunt: Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală (în continuare MNEIN), Muzeul Național de Artă (în continuare MNA), Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei (în continuare MNAIM), Casa muzeu „A. S. Pușkin”. Rezervația cultural - naturală Orheiul Vechi (în continuare RC- N OV).

Managementul muzeelor.

Conform Regulamentului – tip de organizare și de funcționare a muzeului național, aprobat prin HG nr. 1111 din 11.09.2003, conducerea muzeului este asigurată de directorul general, care este numit, prin ordin de către ministrul culturii. Directorul general răspunde direct de asigurarea securității și conservarea patrimoniului muzeal, de integritatea bunurilor instituției. Conform aceluiași regulament, directorul general, care este și președintele consiliului de administrare și al consiliului științific, prezintă Ministerului Culturii planul de activitate al muzeului, planul de cercetare științifică și muzeală, propunerile de diversificare a acestor activități, proiectele de conservare-restaurare a patrimoniului cultural mobil și imobil deținut, propunerile de dotare și dezvoltare a bazei materiale etc.

Finanțarea muzeelor

Conceptul politicilor de stat în domeniul muzeelor (art 19, Legea nr. 1596-XV din 27.12.2002) prevede că autoritățile administrației publice garantează asigurarea condițiilor favorabile desfășurării activităților muzeale (întreținerea edificiilor, asigurarea pazei, dotare tehnică, achiziționare, conservarea și restaurarea pieselor muzeale, desfășurarea activităților de cercetare și valorificare a patrimoniului muzeal).

Pentru anul 2011, din suma totală de 206,388,100 MDL atribuită Ministerului Culturii, muzeelor le-a fost distribuită suma de 15.902,000 MDL, ceea ce constituie 7,6% din totalul alocat.

Alocațiile pentru muzee în ultimii trei ani se află în scădere (Anexa 1, Grafic 1). În 2011 în raport cu 2010 subvenționarea muzeelor a scăzut cu 3.433,320 MDL.

Dintre cele 5 muzee subordonate Ministerului Culturii, Casa-muzeu Pușkin și Rezervația Cultural-Naturală Orheiul Vechi primesc cele mai mici sume anual (Anexa 2, Grafic 2). Cele mai mari cote de finanțare se regăsesc în MNAIM (7.300,514 MDL pentru anul 2010).

Conform Hotărârii Guvernului nr 1311 din 12 decembrie, 2005 veniturile și mijloacele speciale se formează din prestarea serviciilor executarea lucrărilor sau desfășurarea altor activități contra plată. Pentru accesarea mijloacelor speciale instituțiile subordonate întocmesc planuri secundare de finanțare care includ estimările de venituri pe anul în curs cu detalierea cheltuielilor pe articole și alineate și le prezintă Ministerului Culturii pentru aprobare. Mijloacele acumulate de la prestarea serviciilor se redirecționează cheltuielilor aferente prestării serviciilor, executării lucrărilor sau activităților specifice instituțiilor, în conformitate cu planurile de finanțare aprobate. Din totalul veniturilor (cheltuieli de bază + mijloace speciale) 50% din buget sunt direcționate pentru achitarea salariilor angajaților muzeelor, care oricum înregistrează cele mai scăzute salarii pe piața muncii (1567 MDL / lunar din buget). O mare parte (29%) din buget este gestionată în vederea achitării serviciilor de consum (energie termică, electrică, apă, gaz). Cheltuielile pentru salarizare, contribuții sociale, primele (din mijloacele speciale) se planifică și se achită în mărimea cotelor stabilite de legislație, în fiecare an.

Cumulativ cheltuielile muzeelor (cheltuieli de bază + mijloace speciale), pentru 2011, sunt prezentate în figura de mai jos (Figura 1). Pentru vizualizarea datelor pe ani vezi anexa 3.

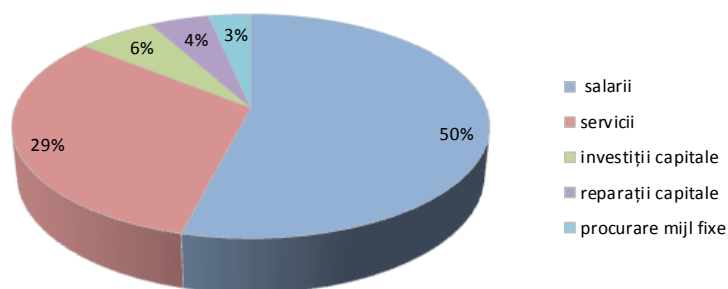


Figura 1. Cheltuielile cumulative (cheltuieli de bază + mijloace speciale) a muzeelor din subordinea MC, pentru anul 2011

Se observă că achitarea salariilor și a serviciilor sunt articolele de bază acoperite din bugetul public național. Astfel, politica financiară a statului în ceea ce privește instituțiile muzeistice se axează pe menținerea activității, și nu pe dezvoltarea acesteia.

Muzeele de importanță națională sunt amplasate în edificii cu statut de monumente istorice. Ținând cont de uzura tehnică a edificiilor, acestea de multe ori necesită investiții semnificative în reparații capitale. Conform rapoartelor celor 5 muzee din cadrul Ministerului Culturii 64,70% din edificii necesită lucrări de restaurare sau reparații (Anexa 4, Tabel 1).

Cu toate acestea în 2011 doar 1.250,000 MDL au fost direcționați spre reparații capitale și anume spre restaurarea edificiului Muzeului Național de Arte din str. 31 August 1989 nr. 115, municipiul Chișinău.

În întreaga țară, muzeele dispun de 177 de edificii cu o suprafață totală de 60,750 m², dintre care 30,035 m² sunt spații expoziționale și 6250 m² – depozite. Dintre acestea - 102 dintre edificii necesită lucrări de restaurare și reparație capitală.

Prezervarea patrimoniului național în muzee

La moment fondul de bază al muzeelor naționale este constituit din 411,813 piese, cu 6146 mai mult decât în 2010. O mare parte din piesele muzeale vine din donații, iar o parte au fost procurate din bugetul statului. Este dificil de identificat cât din bugetul statului este prevăzut pentru completarea colecțiilor. Colecțiile sunt completate din contul liniei bugetare *procurări mijloace fixe și mărfuri și servicii neatribuite altor aliniate*. Datele se prezintă după cum urmează:

	2008	2009	2009	2010	2011
cheltuieli mijloace bugetare	389,6	165,2	165,2	0	400
cheltuieli mijloace speciale	635,4	1092,7	1092,7	186,7	286,8
Total MDL	1025	1257,9	1257,9	186,7	686,8

Tabel 2: Cheltuieli (mii MDL) completare colecții

Sumele indicate pe aceste linii bugetare sunt derizorii și ne-nominale, nefiind foarte clar cât exact investește statul în completarea colecțiilor de patrimoniu, care reprezintă un tezaur național, valoarea adăugată a căruia crește de la an la an. Lipsa liniilor bugetare pentru completarea colecțiilor scoate în evidență rigiditatea sistemelor contabile care aplică același standard indiferent de necesitățile / particularitățile sectoriale. Această particularitate a modului de operare cu programele contabile face dificilă monitorizarea eficienței gestionării fondurilor prevăzute (neprevăzute) completării colecțiilor de patrimoniu.

În ceea ce privește evidența patrimoniului, de mai bine de 10 ani muzeele subordonate Ministerului Culturii au elaborat și formează baza electronică de date privind patrimoniul cultural mobil. Potrivit rapoartelor MC, în 2011 au fost digitizate 11,6% din patrimoniul muzeal. În acest context este important de menționat că potrivit Programului Național de informatizare, elaborat și aprobat, programul Muzeul Virtual trebuie elaborat până în 2014. Riscurile programului de informatizare se prezintă în faptul că suportul logistic pentru informatizare, până nu demult a fost asigurat de către administrația fiecărui

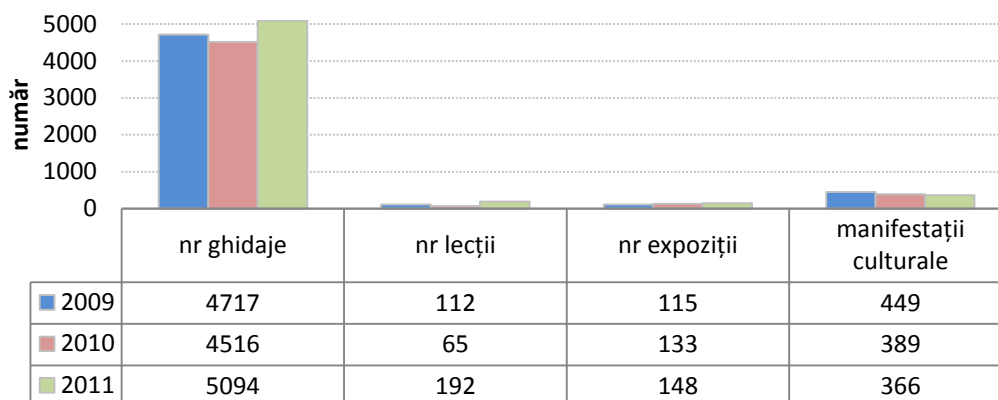
muzeu separat, fapt care poate duce pe viitor la incompatibilitatea formatului (criterii de calitate, cerințe tehnice) cu platforma comună necesară creării Muzeului Virtual. În prezent nu există un program unic digitizat de evidență și un sistem automatizat de evidență a patrimoniului muzeal. Mai mult, muzeele din teritoriu, în proporție de 80% nu sunt dotate cu calculatoare care le-ar permite digitizarea patrimoniului.

La moment, cele 5 muzee în subordinea Ministerului Culturii raportează că din totalul de 526,055 piese, 48,860 (9,3%) necesită restaurare. Concomitent, spațiile de conservare a colecțiilor nu sunt dotate suficient pentru a asigura condițiile optime conservării. O problemă importantă este că la nivel național nu sunt cadre calificate pentru restaurarea adecvată a unei anumite categorii de patrimoniu de asemenea lipsesc laboratoarele de investigații, ateliere dotate cu utilaj corespunzător care ar permite restaurarea pieselor de patrimoniu. Oricum, chiar și în condițiile lipsei de utilaje și specialiști calificați muzeele reușesc să restaureze anual aproximativ 1000 de piese din patrimoniu. În termeni de ani, s-ar presupune în aceste condiții că muzeele au nevoie de 48,86 ani pentru a restaura doar piesele care necesită reabilitare la zi.

Instrumentele de promovare a muzeelor conform rapoartelor anuale sunt expozițiile permanente și expoziții temporare, activitățile culturale – educaționale, editarea cataloagelor de colecții. Totodată, muzeele nu dispun de fonduri pentru marketing și promovare, și duc lipsă de specialiști în domeniul strategiilor de promovare și comunicare cu publicul.

Drept urmare a instrumentelor de promovare ineficiente și insuficiente utilizate în prezent, dinamica vizitatorilor se prezintă după cum este ilustrat mai jos, în graficul 2.

Analiza comparativă anii 2009 -2010



Grafic 3: Dinamica pe ani (2009 – 2011) a numărului de ghidaje, expoziții, lecții desfășurate de 5 muzee care se află în subordinea Ministerului Culturii.

O creștere semnificativă de vizitatori se constată în anul 2009, după care rata numărului de vizitatori se menține. Din analiza rapoartelor prezentate anual de către muzeele naționale Ministerului Culturii reiese că în 2009, 2010 muzeele au fost vizitate de 5% din populația republicii. În anul 2011 numărul vizitatorilor la muzee a sporit cu 1% constituind 6% din populația Republicii Moldova (Anexa 5, Grafic 4).

Potrivit BNS anual la 1000 de locuitori 269 cetățeni vizitează muzeele. Raportat la numărul populației 3559500, reiese că muzeele sunt vizitate anual de 957,506 cetățeni. Interesant că în urma cercetării efectuate de către Ministerul Culturii reiese că 56% dintre respondenți vizitează muzeul de câteva ori pe an, numeric ar fi vorba de 536,203 vizite înregistrate de cetățenii care vin de câteva ori pe an la muzeu. Dacă presupunem că în medie cei care vizitează muzeele de câteva ori pe an de fapt vin de 2 ori pe an, reiese că cele 536,203 vizite revin aproximativ la 268,101 de vizitatori. Dacă din totalul vizitatorilor sugerat de BNS scădem numărul vizitelor duble, obținem numărul cetățenilor care vin o singură dată – 421,302. Astfel, conform calculului prezentat mai sus reiese că muzeele RM sunt vizitate de 689,404 cetățeni (421,302+268,102), ceea ce constituie 19% din populația RM. Dacă atragem atenția că datele BNS prezintă o disonanță semnificativă cu rapoartele prezentate de către muzeu, care indică un număr de 6% vizitatori raportat la populația RM, ajungem la concluzia că lipsește un sistem coerent de evidență a vizitatorilor.

Muzee după Indicatori si Ani	2007	2008	2009	2010	2011
Numărul de vizite la 1000 locuitori	217	212	219	279	269

Tabel 3: numărul de vizitatori la 1000 locuitori, sursa statistica.md

Chiar dacă am presupune că muzeele sunt vizitate de 20% populație a țării, acest raport rămâne a fi nesatisfăcător comparativ cu indicatorii etalați de țările europene unde anual aproximativ 50% din populație vizitează muzeul.

Mai mult, în 2011 numărul de copii (7-18 ani) constituie 500,800 persoane. Muzeele organizează pentru elevi activități extracurriculare. Conform rapoartelor muzeelor pentru primul semestru al anului 2012, la MNA în cadrul atelierului de creație au participat 1209 persoane, la MNEIN – 109 persoane au participat în cadrul atelierelor de meșteșuguri populare. În perioada de referință MNAIM a fost vizitat de 7786 de elevi și 1554 de copii de vârstă preșcolară, iar 149 de copii au participat la activități extracurriculare. Conform analizelor, muzeele ar putea oferi posibilități mai multe pentru realizarea lucrului extracurricular și curricular cu elevii, dacă ar dispune de spații. În prezent, nici un muzeu nu are încheiate contracte de parteneriat cu universitățile și liceele din țară pentru a dezvolta acest domeniu de activitate.

La capitolul resurse umane: în muzeele țării sunt angajate 767 de persoane, iar în instituțiile muzeistice subordonate Ministerului Culturii - 362 persoane. Structura personalului este determinată prin Statele-tip. Acest fapt conduce spre rigiditatea organigramei muzeelor. Cu alte cuvinte, instituțiile nu au posibilitatea de a contracta specialiști externi pentru acoperirea necesităților precum cercetări marketing și elaborarea publicității, promovarea produsul muzeistic, sau ingineri IT pentru digitizarea patrimoniului.

Cercetarea științifică a muzeelor nu are acoperire bugetară și se desfășoară predominant cu suportul financiar al unor structuri internaționale (UNESCO, Ambasada SUA, Guvernul Japoniei, Soros, PNUD, Uniunea Latină etc.). În cadrul proiectelor devine posibilă atât deplasarea muzeografilor peste hotarele țării cât și organizarea conferințelor, colocviilor științifice. Din buget pentru toate muzeele este prevăzută suma de 18,2 mii MDL pentru călătorii în interes de serviciu în interiorul țării, ceea ce este

foarte puțin pentru încercarea de a promova patrimoniul muzeistic pe plan național și realizarea cercetărilor în teritoriu.

Cercetarea în muzee se finanțează de către Academia de Științe a Moldovei, ceea ce presupune o dublă subordonare a muzeelor, pe de o parte Ministerului Culturii, pe de altă parte – AȘM – ului, fapt care contribuie mai degrabă la dispersarea eforturilor intelectuale și financiare decât la realizarea obiectivelor de bază ale acestor instituții.

În contextul celor expuse mai sus prezenta propunere de politici publice se adresează problemei **capacității scăzute a instituțiilor muzeistice de a valorifica și gestiona patrimoniul național**, reflectată în *rata joasă de dezvoltare a colecțiilor, rata scăzută a expozițiilor itinerante, absența strategiilor de dezvoltare și a proiectelor de management a muzeelor, absența unei viziuni moderne de dezvoltare a muzeelor și expozițiilor permanente ale acestora, numărul mic de vizitatori, subdezvoltarea rețelei de muzee din teritoriu, gradul înalt de erodare al patrimoniului cultural.*

Cauze și efecte ale problemei

Cauze

Finanțarea precară. Finanțarea de la buget acoperă doar parțial necesitățile muzeelor, o mare parte din finanțare fiind alocată întreținerii resurselor umane și acoperirii parțiale a cheltuielilor de întreținere a sediilor muzeale (79%). Această cauză conduce spre faptul că muzeele nu își pot realiza obiectivele de cercetare și educație.

Insuficiența spațiului expozițional. Pentru a suplini lipsurile financiare, muzeele practică oferirea spațiilor în chirie pentru agenții economici. Banii obținuți din chirie (3082.4 mii MDL în anul 2011) formează o mare parte din mijloacele speciale cu care operează administrația muzeelor ulterior pentru a motiva financiar angajații, acoperi cheltuielile de întreținere, de restaurare a patrimoniului muzeal, pentru achiziții de bunuri culturale, de amenajare a expozițiilor.

În termeni de spații, din rapoartele financiare ale muzeelor a fost stabilit că au fost dați în chirie 1289 m² din totalul de 26502 m² în 2010, adică aproximativ 5 % din suprafața totală a muzeelor.

La rândul său, lipsa spațiilor este determinată mai degrabă de cele 23 de edificii din totalul de 34, care necesită a fi restaurate, lucru irealizabil la etapa actuală din lipsa fondurilor de mijloace financiare.

Capacitatea muzeelor de a restaura piesele care necesită reabilitare. Spațiile în stare frecvent de avariere și piesele care necesită restaurare formează premise suficiente pentru expoziții neatractive pentru vizitatori. Instituțiile muzeistice notează că 48,264 de piese muzeistice au nevoie de restaurare (Anexa 6, Tabel 4).

Pentru a fi restaurate, există un set de condiții speciale, diferite de la un muzeu la altul și dependente de specificul pieselor de restaurat, care trebuie realizate. Absența restauratorilor calificați, precum și a laboratoarelor de restaurare conduc spre degradarea patrimoniului cultural.

Toate muzeele naționale dispun de expoziții permanente, tematice conform profilului, dar ele sunt depășite muzeologic, informațional, științific. Este necesară regândirea demersului expozițional în toate muzeele, ținând cont de dezvoltarea muzeologiei contemporane, a societății, a științei de profil și de doleanțele publicului. Toate muzeele sunt în proces de elaborare a unor noi concepții de expoziții tematice. Însă design-ul unei expoziții moderne este foarte costisitor. Fără o contribuție esențială din partea statului muzeele nu pot realiza modernizarea expozițională.

Deficit de resurse umane înalt calificate. Alocarea surselor bugetare pentru menținere și nu dezvoltare are drept consecință *capacitatea redusă a administrației muzeistice de a menține și dezvolta nivelul de profesionalizare a angajaților prin implicarea acestora în stagii de formare continuă.* Lipsa specialiștilor în domeniul restaurării anumitor categorii de patrimoniu, precum și lipsa fondurilor pentru contractarea specialiștilor din străinătate care ar efectua astfel de lucrări de asemenea contribuie la menținerea unei rate scăzute de restaurare și respectiv atractivitate diminuată a expozițiilor. Chiar dacă specialiștii din muzeu sunt înalt calificați, drept rezultat al salarizării extrem de joase, angajații se concediază, astfel muzeele pierd anual angajați valoroși.

Prețul biletului de intrare unificat și reglementat de stat nu reflectă cheltuielile reale ale organizării și menținerii expoziției. Indirect prin stabilirea unor prețuri simbolice, pentru intrarea în muzeu, se setează un cadru nefavorabil pentru percepția valorii muzeului. Important de menționat că la moment prețul de intrare la muzeu este de 10 MDL. În 2011 statul a programat să cheltuiască 157 MDL pentru fiecare vizitator (cheltuielile suportate pentru întreținerea muzeului / număr de vizitatori programați). Deoarece în 2011 muzeele au fost vizitate de mai multe persoane decât a fost programat, prețul cheltuielilor statului per vizitator a scăzut la 111 MDL.

Cercetarea efectuată de către Ministerul Culturii în august, 2012 cu privire la predispozițiile vizitatorilor de a achita intrarea în muzeele naționale arată că în funcție de nivelul satisfacție vizitatorii unanim sunt de acord de a crește prețul atunci când au experiența a ceva frumos, de asemenea dorința de a avea o experiență stimulantă, plină de emoții pozitive relaționează cu sugerarea creșterii prețului pentru o vizită în muzeu (Anexa 7, Tabel 7).

Abordarea managementului. Studiile sociologice efectuate în anii precedenți de către muzee indică explicit factorii necesar de modificat în vederea atragerii publicului în muzee. Oricum, abordarea managementului muzeului rămâne a fi una ancorată în stilul moștenit de pe vremea Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești. Muzeele nu sunt privite ca potențiale instituții antreprenoriale, care ar putea avea impact economic în stat nici de către administrația muzeelor. Directorii de muzee sunt numiți prin ordinul Ministrului culturii pe un termen nelimitat și nu sunt evaluați în funcție de performanțele prognozate / realizate.

Marketing și comunicare. Pentru moment, muzeele din Republica Moldova nu au un plan de promovare a propriului produs cultural, nu prestează servicii de organizare de evenimente culturale și științifice și nu au prevăzută linie de buget sau funcție, care ar putea fi ocupată. Informatizarea are loc din resursele proprii, diferențiat de la un muzeu la altul, iar calitatea pieselor digitizarea este precară. Astfel, unul dintre cele mai importante instrumente contemporane de atracție a vizitatorilor este nevalorificat de către muzee. Personalul muzeelor nu este instruit sub aspectul comercial al managementului muzeelor.

Conform rezultatelor sondajului, referitor la campaniile de informare și vizibilitatea activității muzeelor, din răspunsurile respondenților reiese că majoritatea fie că nu sunt interesați de muzee (21,3%), fie că aleatoriu intră prin muzeu fără a fi interesați de muzee sau evenimente (40,6%). Din totalul respondenților doar 38% susțin că vizitează muzeele fiind informați despre evenimentele anunțate de muzee (Anexa 8, Tabel 5).

Aceste rezultate sunt susținute de răspunsurile respondenților care sugerează că din totalitatea vizitatorilor 22% au intrat în muzeu având interes pentru o anumită expoziție, 5% din vizite sunt motivate de cercetare, restul vizitatorilor menționează că intră să facă cunoștință cu conținuturile muzeului (51,5%) sau să arate muzeul copilului (12,2%), datorită evenimentelor organizate în muzeu 1,9% dintre vizitatori fac cunoștință cu conținuturile expozițiilor, 7,3% ajung în muzee la insistența cunoștințelor (Anexa 8, Tabel 6).

Marketingul colecțiilor permanente și al expozițiilor specializate este sub nivelul adecvat al calității. Puține muzee dispun de magazine de comercializare a suvenirilor, iar acolo unde acestea există,

sortimentul articolelor de artizanat este, de regulă, limitat. Lipsesc sau sunt într-o stare neadecvată grupurile sanitare, magazinele de suvenir, servicii de conservare-restaurare.

Cultura joasă a consumului de cultură a cetățenilor Republicii Moldova determină și ea numărul mic de vizitatori. Sistemul actual de management al instituțiilor muzeistice nu are dezvoltate legături cu sistemul educațional, pentru a promova produsul în mediile școlare pe plan național și schimbarea mentalității cetățenilor.

Ineficiența mecanismului de management al instituțiilor muzeistice, finanțarea axată pe menținere, reglementarea rigidă a domeniului de către stat (stabilirea centralizată a prețului), nevoia de resurse umane înalt calificate și de laboratoare specializate pentru restaurarea pieselor de patrimoniu conduce la capacitatea slabă de valorificare a patrimoniului cultural și duce **la expunerea în atenția publicului a doar 6,8% din patrimoniul existent**, fapt care conduce la dezinteresul publicului larg față de muzee.

Efecte:

Drept rezultat al capacității scăzute de valorificare a patrimoniului cultural asistăm, pe de o parte, la degradarea acestuia, și la rata joasă de valorificare a colecțiilor, la rata scăzută a expozițiilor temporare, itinerare și la dezinteresul publicului pentru muzee. Deoarece sentimentului de apartenență la o țară, națiune are la bază cunoștințele cetățenilor despre trecutul său istoric, identificarea cu tradițiile și valorile patrimoniului național, putem presupune că în condițiile curente muzeele de asemenea slab contribuie la formarea sentimentului de apartenență.

Pe de altă parte, muzeele nu sunt percepute de către stat drept surse de venit bugetar, angajații fiind cel mai prost plătiți din sistemul bugetar, ceea ce conduce la plecări masive din sistemul muzeistic. În lipsa unei motivații corespunzătoare, muzeele nu reușesc să-și îmbunătățească calitatea serviciilor (Arborele Problemei este prezentat în Anexa 9).

Beneficiarii politici:

Beneficiari direcți: cetățenii Republicii Moldova (3559,5 mii persoane)

Beneficiari indirecți: angajații muzeelor (767 persoane)

Obiectivul general:

Eficientizarea activității muzeelor prin fortificarea capacității de gestionare și valorificare a patrimoniului cultural pentru asigurarea lărgirii accesului publicului la valorile culturale.

Obiective specifice:

1. Creșterea numărului de vizitatori cu 2% anual până în 2016.
2. Creșterea numărului de beneficiari / ore de activități educaționale cu 2% anual până în 2016.
3. Sporirea numărului de piese de patrimoniu mobil conservate/ restaurate cu 5% anual până în 2016.
4. Dezvoltarea colecțiilor cu 2% anual până în 2016 .

Opțiuni:

Status quo. Păstrarea mecanismului actual de management și finanțare a muzeelor.

Opțiunea 1: Managementul bazat pe performanțe și dezvoltarea componentelor antreprenoriale și educaționale ale muzeelor.

Opțiune 3. Accreditarea colecțiilor și finanțarea proiectelor de dezvoltare a colecțiilor.

Opțiune 1. Status quo: Păstrarea mecanismului actual de management și finanțare a muzeelor.

Opțiunea presupune păstrarea mecanismului actual de management și de finanțare a instituțiilor muzeistice.

Conform art. 5 din Legea muzeelor (N1596-XV din 27.12.2002) muzeele sunt instituții necomerciale cu statut de persoană juridică. Funcțiile muzeului sunt:

- de cercetare și dezvoltare a patrimoniului deținut, organizarea conferințelor, colocviilor științifice,
- de completare și evidență a colecțiilor patrimoniului,
- de asigurare a condițiilor de conservare și restaurare a pieselor de patrimoniu,
- de promovare a patrimoniului național prin:
 - (a) organizarea expozițiilor permanente și temporare,
 - (b) editarea cataloagelor de colecții
 - (c) organizarea activităților cultural – educative.

Din analiza realizată în Descrierea problemei concludem că funcțiile muzeului nu pot fi realizate plenar în acest context.

La moment, finanțarea muzeelor se face în baza cererii de finanțare, prezentată de către muzeu Ministerul Culturii sau altor autorități publice (locale) în subordinea cărora se află. Categoriile de cheltuieli conțin în mod clasic câteva articole: retribuirea muncii, plata mărfurilor și serviciilor, deplasările în interes de serviciu, etc. componenta cercetare și dezvoltare este reflectată în indicii Plata mărfurilor și serviciilor (manuale, materiale didactice, cărți, utilaj și inventar special, lucrările de cercetări științifice). În anul 2011, din contul cheltuielilor de bază, nu au fost alocați bani pentru niciuna dintre aceste categorii, 21,2 mii MDL au fost cheltuiți din contul mijloacelor speciale pentru cărți și ediții periodice. Pentru publicații au fost rezervați 132.2 mii MDL.

Prețul de intrare în muzeu este stabilit centralizat, prin Hotărâre de Guvern și este unic pentru toate muzeele. În acest sens, costurile asociate menținerii, organizării expozițiilor, specifice fiecărui muzeu, își pierd semnificația în procesul de estimare și stabilire a prețului de intrare. Cu alte cuvinte, prețul biletului rămâne a fi unul simbolic, metodologia de calcul a acestuia neavând tangențe cu cheltuielile asociate organizării și etalării unei expoziții. În aceste condiții devine dificil de a prognoza rata mijloacelor extrabugetare (tradițional în minus, costurile asociate expozițiilor fiind mai mari decât venitul din vânzarea biletelor) care ar putea fi direcționate spre activități/ acțiuni de dezvoltare a muzeelor.

Nomenclatorul serviciilor cu plată prestate de Ministerul Culturii și instituțiile subordonate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1311 din 12 decembrie 2005 stabilea taxe de 1 MDL pentru studenți, 3 MDL pentru adulți.

Astfel, mijloacele financiare intrate din serviciile cu plată acopereau nici pe departe cheltuielile ce țin de întreținerea muzeelor, de amenajarea și buna funcționare a expozițiilor muzeale. În ultimii ani au crescut considerabil prețurile pentru consumul energiei termice, pentru apă și canalizare, or, datorită

taxelor foarte mici, muzeele nu reușeau să întrețină cel puțin expozițiile din mijloacele obținute de la prestarea serviciilor cu plată.

Metodologia de argumentare a cuantumului taxei de intrare la muzeu a rămas însă aceeași, singura diferență majoră fiind dată de specificul serviciilor acordate de Rezervația Cultural - Naturală Orheiul Vechi.

Recent, la 28.08.12 a fost aprobată o nouă HG **Privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1311 din 12 decembrie 2005**, care se referă la modificarea taxelor de intrare la muzeu. Conform HG, prețurile biletului se măresc de la 3 la 10 MDL. Creșterea prețului pentru intrarea în muzeu va spori bugetul muzeelor cu 1.288,171 MDL (diferența de preț intrare comparativ cu anii precedenți) anual venitul ajungând la suma de 1.840,244 MDL. La calcularea venitului propriu al muzeelor sunt luate în considerare programele de intrare gratis pentru elevi (11%) și pensionari (5%). Calculele au fost efectuate în baza rapoartelor din 2011. O aproximare a mijloacelor speciale provenite din încasările pentru vânzarea билетelor este prezentată în Tabelul 7, Anexa 10.

În același timp, conform sondajului realizat de către Ministerul Culturii în august 2012, prețul билетelor de intrare în muzeele RM ar trebui să fie de la 13 MDL până 26 MDL. Pentru expozițiile expuse la moment vizitatorii ar fi dispuși să achite estimativ de la 10 MDL la 28 MDL. Pentru expozițiile care ar satisface interesele, nevoile lor, respondenții indică suma care variază între 14 MDL și 27 MDL.

Interesant este că cele mai mici preturi au fost indicate pentru Muzeul Național de Arte (prețurile estimate 13-14 MDL), pentru intrarea în Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei vizitatorii au stabilit prețuri medii care variază între 14 MDL și 18 MDL. Vizitatorii Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală, precum și vizitatorii Casei memoriale „A.S. Pușkin” indică prețuri comparativ mai înalte, acestea variind între 19 MDL și 28 MDL.

În general, vizitatorii indică că ar fi dispuși să achite mai mult pentru intrare decât prețul care l-au achitat la momentul chestionării (5 MDL). În special vizitatorii ar plăti mai mult în cazul în care expozițiile ar satisface interesele și nevoile acestora. (Anexa 11, Tabel 8)

Analiza corelațională arată că sugerarea prețului pentru intrarea în muzeele RM corelează semnificativ cu statutul ocupațional al vizitatorilor. Cu cât mai independenți financiar sunt respondenții cu atât prețurile sugerate vor tinde să fie mai mari ($r=,20$; $p=,000$). De asemenea, interesul pentru activitatea muzeelor corelează semnificativ cu predispoziția de a achita un preț mai mare pentru intrarea în muzee ($r=,11$; $p=,03$) (Tabel 9-10, Anexa 11).

Publicul interesat de expozițiile muzeelor predominant sunt adulți cu vârsta medie 33 ani (84%), copiii și adolescenții constituie 11% dintre vizitatori, doar 5% dintre persoanele de vârsta pensionară vizitează muzeele.

Conform situației la zi, MC are elaborat un plan de acțiuni privind dezvoltarea și modernizarea instituțiilor muzeale naționale. Programul conține acțiuni legate de consolidarea cadrului normativ și legislativ, predominant pe domeniul conservării și restaurării patrimoniului muzeal (instrucțiuni și regulamente privind descrierea pieselor muzeale, regulament privind acreditarea experților și

restauratorilor de bunuri culturale mobile, a criteriilor de clasificare, de evaluare a bunurilor culturale mobile). Documentul nu prevede însă schimbări la nivel de management al muzeelor și orientarea muzeelor spre promovarea propriului produs.

În aceste condiții, creșterea prețurilor fără sporirea atractivității și vizibilității produselor muzeale poate duce la scăderea numărului de vizitatori. Obiectivele propunerii de politică publică nu sunt vizate de situația curentă. Muzeele vor câștiga din vânzări de bilete, dar în lipsa strategiilor performante de management și promovarea propriului produs vor continua să subziste, cetățenii republicii vor avea acces doar la 6,8% din patrimoniul cultural național deținut de muzee.

Beneficii:

Opțiunea nu prevede beneficii vizibile. Conform planului de acțiuni al MC și rapoartelor muzeelor, vor continua să se restaureze în jur de o mie de piese muzeale pe an și vor fi păstrate muzeele din teritoriu.

Impactul economic

În urma sporirii costurilor pentru biletul de intrare în cele 5 Muze din subordinea MC, vizitatorii achită cu 1.288,171 MDL mai mult. Muzeele vor adăuga această sumă în bugetul mijloacelor speciale cu condiția că numărul vizitatorilor se va menține la nivelul celor din 2011 (184,024 vizitatori plători).

Impact Fiscal

Nu se atestă impact fiscal.

Impactul administrativ

În eventualitatea păstrării situației actuale nu va exista un impact administrativ. Vor fi utilizate resursele actuale din cadrul Ministerului Culturii pentru evaluarea și monitorizarea activității muzeelor.

Impactul social

Conform cercetării realizate de către MC, august 2012, 60% dintre vizitatori sunt femei cu vârsta cuprinsă între 10-76 ani (m=32,4), 40% sunt bărbați cu vârsta cuprinsă între 11-79 ani (m=33,6). Din perspectiva statutului socioeconomic 51% dintre femeile care vizitează muzeele sunt angajate în câmpul muncii, 28% sunt studente, femei casnice și neangajate care vizitează muzeele sunt 14%. În ceea ce privește bărbații, proporțiile se prezintă similar: 64% angajați, 24% studenți, 9% casnici și/ sau neangajați și 4% sunt pensionari (Tabel 11, Anexa 12).

S-ar putea presupune că majorarea prețului pentru intrarea în muzee va afecta numărul vizitatorilor, însă ținând cont de faptul că majoritatea vizitatorilor sunt angajați dispuși să achite mai mult, iar muzeele continue programul social cu două zile pe lună de intrare gratuită pentru elevi și pensionari, acest risc este diminuat.

Majoritatea (61%) respondenților consideră că expozițiile muzeistice îi conectează cu reușitele unor oameni interesanți, important de notat că o altă parte semnificativă dintre respondenți (30%) consideră că expozițiile conectează cu reușitele personalităților interesante într-o măsură mai mică.

Lucrurile de asemenea apar oarecum în extreme când vine vorba despre experiența a ceva frumos 75% dintre respondenți consideră că într-o mare măsură au fost conectați la ceva frumos și 21% menționează că această conectare are loc într-o măsură mai mică.

Autenticitatea exponatelor este apreciată de 64% iar 27% consideră că autenticitatea este reprezentată într-o măsură mai mică în cadrul expozițiilor muzeistice.

În aceeași ordine de idei 76% dintre respondenți apreciază conținutul muzeelor drept ceva valoros, iar 18% dintre respondenți notează că vizita la muzeu într-o măsură mai mică le-a oferit posibilitatea de a aprecia ceva valoros.

Sumarizând, majoritatea vizitatorilor se exprimă în termeni pozitivi cu referire la vizita la muzeu, 41% spun că au fost inspirați în mare măsură să facă ceva, apreciază evenimentele istorice (71%), și un procent semnificativ percep vizita la muzeu în mare măsură stimulată, plină de emoții pozitive (Tabel 12, Anexa 13).

Divergențele în opinii reflectă diversitatea intereselor cetățenilor mai degrabă decât atractivitatea conținuturilor muzeistice propriu zis. Diversitatea intereselor vizitatorilor de fapt solicită o altă dinamică activității muzeelor. Cu alte cuvinte, interesele celor din extrema mai puțin interesați este bine de cercetat și de venit cu soluții de conținut și dinamică în care s-ar regăsi majoritatea vizitatorilor.

Soluția de creștere centralizată a prețurilor, fără intervenții la capitolul modernizării comunicării cu publicul și mecanismelor de management actuale, va menține procentajul scăzut de patrimoniu accesibil publicului larg, prin aceasta creându-se impresia că muzeele sunt un spațiu neatractiv. Totodată, muzeele au funcția de educare a cetățeniei active. Sentimentul comun de apartenență la un spațiu cultural va rămâne nedezvoltat. În condițiile în care societatea rămâne a fi scindată pe baze lingvistice, istorice și culturale, impactul social al opțiunii prezente este unul negativ.

Riscuri:

În cazul păstrării mecanismului de management și finanțare, a centralizării prețului de intrare în muzee se conturează următoarele riscuri:

- ✓ Prețurile nu vor reflecta costurile reale asociate organizării unei expoziții, astfel menținând situația economică actuală, precară a muzeelor.
- ✓ Colecțiile din patrimoniul național vor degrada.
- ✓ Angajații vor părăsi muzeele în căutarea unor locuri de muncă cu salarii decente.
- ✓ Muzeele vor rămâne neatractive pentru public.
- ✓ Sentimentul de cetățenie activă va scădea în continuare.

Opțiune 2. Managementul bazat pe performanțe și dezvoltarea componentelor antreprenoriale și educaționale ale muzeelor

Opțiunea prevede introducerea conceptului de management bazat pe performanțele muzeelor pe de o parte, și dezvoltarea componentei educaționale și antreprenoriale ale muzeelor pe de altă parte. În plan structural, opțiunea prevede modificarea a trei componente:

- Modificarea procedurii de angajare a directorilor de muzeu
- Autonomia muzeelor în stabilirea prețului de intrare în muzeu / expoziție, astfel încât costurile să reflecte cheltuielile asociate expoziției.
- Dezvoltarea capacităților antreprenoriale ale administrației muzeelor.

Conform opțiunii, pe lângă aceste trei modificări majore, se vor dezvolta componenta educațională și antreprenorială ale muzeelor.

Opțiunea presupune **modificarea procedurii de angajare** a directorului muzeului.

Directorul va fi angajat prin concurs, o dată la 5 ani. Pentru a asigura calitatea directorilor angajați, concursul se va axa pe alegerea proiectului de management elaborat în baza caietului de sarcini elaborat de Ministerul Culturii, susținut cu succes în public de către candidat și nu pe persoana acestuia. În cazul în care, pentru o perioadă, poziția de director nu este ocupată, se va asigura funcția de interimat, pe o perioadă de maximum până la un an.

Pentru înscrierea în concurs, candidații urmează să îndeplinească următoarele condiții:

- Să dețină un set demonstrat de competențe manageriale (studii în domeniul managementului sau experiență în domeniul administrării muzeelor)
- Să demonstreze cunoașterea specialității (experiență în domeniu sau studii de specialitate).

Ministerul Culturii va elabora caietul de sarcini, în baza căruia candidatul la postul de director va propune proiectul de management. Caietul de sarcini va cuprinde:

- Analiza instituției din perspectiva misiunii acesteia în baza pilonilor manageriali, financiari, resurselor umane cu menționarea schimbărilor preconizate, precum și posibilitățile de finanțare a muzeului.
- Proiectul de dezvoltare strategică a instituției

La înscrierea la concurs, candidații vor prezenta:

- Proiectul de management al muzeelor pe o perioadă de 5 ani.
- Planul de dezvoltare strategică a muzeului, pentru o durată de 5 ani, în baza indicatorilor de performanță elaborat de Ministerul Culturii
- Strategia de marketing și promovare a produsului muzeistic
- Portofoliul candidatului

La angajare, directorul de muzeu va încheia un contract de management conform modelului elaborat de Ministerul Culturii. Contractul de management va conține indicatorii de performanță,

conform cărora va avea loc evaluarea activității muzeului la sfârșitul fiecărui an și la finalul mandatului directorului.

Conform opțiunii, **angajații** vor încheia un contract de muncă, pentru o perioadă determinată. **Salarizarea** angajaților va avea loc în baza performanțelor deținute. La încheierea contractului, în baza Regulamentului de evaluare, contractul poate fi prelungit sau sistat.

Directorii de muzeu vor avea dreptul să opereze modificări în treapta de salarizare în limita finanțării disponibile de la Bugetul de Stat și conform legislației în vigoare. Directorii au posibilitate să contracteze experți necesari în limitele alocațiilor prevăzute pentru salarizare. Pentru prevenirea abuzurilor, va fi stabilită o limită salarială per angajat.

Acordarea de autonomie în stabilirea taxelor pentru serviciile prestate de către muzee. Conform opțiunii, fiecare muzeu va avea dreptul să stabilească propriul preț de intrare în instituție. Ministerul Culturii va stabili cuantumul minim și maxim pentru toate instituțiile. Aceste cuantumuri vor fi indexate anual la 1 aprilie împreună cu pensiile, reieșind din rata inflației pentru anul anterior. De asemenea, pentru asigurarea accesului părților vulnerabile, vor fi păstrate ultimele două zile de odihnă pe lună cu acces gratuit. Fiecare muzeu va stabili taxe pentru serviciile suplimentare, conform specificului muzeelor.

Conform sondajelor realizate de către Ministerul Culturii, în colaborare cu muzeele, vizitatorii ar fi dispuși să plătească în mediu următoarele taxe pentru intrare:

1. Muzeul Național de Arte - 14 MDL
2. Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei – 18 MDL
3. Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală – 25 MDL
4. Rezervația Cultural - Naturală Orheiul Vechi – 26 MDL
5. Casa memorială „A.S. Pușkin” – 27 MDL

Muzeele din teritoriu, de asemenea, vor realiza sondaje pentru a depista disponibilitatea de a plăti a vizitatorului și vor fixa, în dependență de datele obținute, propriul preț.

Totodată, conform rezultatelor obținute, vizitatorii ar plăti acest cuantum în cazul în care muzeele își vor diversifica oferta.

În acest scop, opțiunea prevede dezvoltarea componentelor antreprenoriale și educaționale în muzee.

Pentru buna implementare a acestei opțiuni și atingerea obiectivelor specifice, este necesar de organizat diverse ateliere scopul cărora să fie consolidarea capacităților antreprenoriale ale muzeelor. Antrenarea administrației muzeelor în dezvoltarea produselor și strategii de atragere a cererii va favoriza dezvoltarea capacităților antreprenoriale ale muzeelor, pe termen lung asigurând muzeelor un rol activ în promovarea patrimoniului cultural.

Prin această opțiune, statul va stimula muzeele să funcționeze în calitate de întreprinzători, având obiectivul să își crească veniturile din produsul lor, sporind bugetul muzeelor. În acest scop, în unul din

muzele naționale va fi creat un Centru de formare continuă pentru muzeografi și directori de muzee, unde se vor realiza workshop - uri specializate, pe marketing și vânzări în domeniul muzeelor, planificare strategică a muzeelor, transfer de bune practici. Pentru predarea cursurilor / workshop-urilor vor fi folosite resursele muzeelor (specialiști care au urmat asemenea cursuri), precum și profesioniști din domeniul economiei.

Este vorba despre capacitatea muzeelor de a crea, pe lângă muzee, facilități pentru confortul vizitatorilor astfel încât cultura, istoria, arta să fie percepută de către vizitator drept alternativă de a petrece timpul liber în mod util și plăcut. În toate muzeele lumii, pe lângă instituție funcționează cafenele, săli de conferință / seminare și librării, care promovează produsul muzeistic și creează un spațiu comun pentru vizitatori.

Adăugător cursurilor de instruire pentru muzeografi, Centrul de formare continuă va fi dotat suficient pentru asigurarea organizării conferințelor naționale și internaționale, întâlnirilor de afaceri, seminare ale proiectelor internaționale, etc. În acest caz, centrul își va putea asigura un buget minim necesar pentru organizarea activităților de instruire continuă a specialiștilor în domeniul muzeografiei. Directorul Centrului de formare continuă va fi angajat în baza concursului pe termen de 5 ani.

Pentru înscrierea în concurs, candidații va trebui să îndeplinească următoarele condiții:

- Candidatul va deține un set demonstrat de competențe manageriale (studii în domeniul managementului sau experiență în domeniul dezvoltării capacităților antreprenoriale).
- Candidatul va demonstra cunoașterea specialității (experiență în domeniu sau studii de specialitate).

Ministerul Culturii va elabora caietul-tip de sarcini, care va fi completat de către candidații la postul de director. Caietul de sarcini cuprinde:

- Analiza instituției din perspectiva misiunii acesteia. Analiza se face în baza pilonilor manageriali, financiari și în termeni de resurse umane și menționează sarcinile centrului precum și posibilitățile de finanțare a acestuia.
- Proiectul de dezvoltare strategică a centrului.

La înscrierea la concurs, candidații vor prezenta:

- Planul de dezvoltare strategică a Centrului de formare continuă, pentru o durată de 5 ani, în baza indicatorilor de performanță elaborați de Ministerul Culturii în colaborare cu administrația muzeelor.
- Strategiile de promovare a serviciilor centrului.
- Portofoliul candidatului.

La angajare, directorul centrului va încheia un contract de angajare conform modelului elaborat de Ministerul Culturii. Contractul de angajare va conține indicatorii de performanță, conform cărora va avea loc evaluarea directorului.

În baza termenilor de referință (TOR) angajații centrului vor încheia un contract de angajare și sau prestare a serviciilor cu directorul Centrului. La încheierea contractului, în baza Regulamentului de evaluare, contractul poate fi prelungit sau sistat.

Dezvoltarea componentei educaționale ale muzeelor va avea loc în strânsă colaborare cu Ministerul Educației. Astfel, pentru fiecare treaptă de învățământ vor fi create programe educaționale speciale, în parteneriat cu școli, licee, universități, în vederea extinderii serviciilor educaționale prestate de către muzee.

De asemenea, cu scopul promovării patrimoniului național, prin Ministerul Culturii, muzeele vor încheia contracte de colaborare cu diferite agenții specializate în domeniul patrimoniului național în vederea extinderii ariilor de cercetare, accesarea surselor / resurselor externe. Pașii concreți de acțiune sunt descriși mai jos.

În această opțiune accentul cade pe modernizarea serviciilor oferite vizitatorilor. Se va lua în calcul dezvoltarea parteneriatelor public-privat.

Pași:

a. Dezvoltarea componentei antreprenoriale

1. Crearea unui Centru de Formare Continuă pentru muzeografi (cursuri de antreprenoriat, posibilități de vânzare, transfer de bune practici, etc.) în interiorul unui muzeu,
2. Elaborarea și lansarea Strategiei de marketing a muzeelor,
3. Diversificarea serviciilor oferite de muzee,
4. Contractarea firmelor pentru dezvoltarea serviciilor adiacente activității muzeale (site-ul, ateliere, cafenele și alte facilități pe lângă muzee).
5. Dezvoltarea parteneriatelor public-privat pentru dezvoltarea infrastructurii muzeelor.

b. Dezvoltarea componentei educaționale ale muzeelor

1. Dezvoltarea unui program educațional, în parteneriat cu ME pe câteva linii:
 - Inovație și dezvoltare în educație (colaborarea cu specialitățile pedagogice, în care să îi învețe pe profesori cum să folosească resursele muzeistice pentru cursuri, lansare de CD-uri educaționale, etc.)
 - Cercetarea în muzee (transformarea muzeelor în centre de excelență în cercetare, parteneriate cu biblioteci, AȘM, universități și școli pentru proiecte comune)
 - Lansarea de programe educaționale în muzee cu accent pe valorile patrimoniului care susțin sentimentul de identitate cetățenească; și implicarea voluntarilor din școli pentru dezvoltarea ideilor de promovare a muzeelor.
 - Dezvoltarea educației non-formale în muzee (cursuri extracurriculare, în funcție de specificul muzeului, pe grupe de vârstă)
2. Crearea unei rețele de parteneriat cu Agenția de inspectare a monumentelor, alte agenții pentru promovarea patrimoniului național

Impactul fiscal

Opțiunea prevede crearea Centrului de Formare Continuă pentru muzeografi, care va fi amplasat în unul dintre muzeele naționale, în dependență de spațiul disponibil. Cheltuielile solicitate de deschiderea centrului includ resursele umane (director, coordonator programe, îngrijitor, contabil, salarizarea formatorilor), cheltuieli de întreținere (chirie spațiu, facturi pentru întreținere), materiale (birotica), instrumente (tehnica, mobilă) (Anexa 14, Tabele 13-16).

Astfel, luând ca bază suma transferată către muzeele naționale în 2011 și adăugând cheltuielile pentru Centrul de Formare Continuă, povara statului în 2013 va constitui 16.274,876 MDL. Pentru lansarea centrului va fi necesar de investit 372,876 MDL, ulterior, începând cu 2014 pentru menținerea Centrului cheltuielile centrului vor constitui 273,776 MDL (Tabel 17).

Cheltuieli	2012	2013	2014	2015	2016
Transfer anual către muzee	15.902,000	15.902,000	15.902,000	15.902,000	15.902,000
cheltuieli centru		372,876	273,776	273,776	273,776
Total		16.274,876	16.175,776	16.175,776	16.175,776

Tabel 17. Costurile opțiunii 2

Impactul fiscal al opțiunii, pe durata implementării opțiunii, până în 2016, constituie **1.194,207 MDL**.

Impactul economic

La calcularea veniturilor muzeelor, sunt luate în considerare programele de intrare gratis pentru elevi (11%) și pensionari (5%). Calculele au fost efectuate în baza rapoartelor 2011 (Tabel 17, Anexa 15). Astfel impactul economic al liberalizării prețurilor pentru intrarea în muzee ar fi 4.015,324 MDL. Cu alte cuvinte vizitatorii vor contribui în bugetul muzeelor cu 4.015,324 MDL. În prezența activităților de promovare a produsului muzeistic, facilităților create pentru confortul vizitatorilor, ne așteptăm ca numărul vizitatorilor să nu descrească o dată cu mărirea prețurilor ci să crească. Păturile social vulnerabile în continuare vor avea două zile pe lună de intrare gratuită în muzee.

În cazul în care se aprobă opțiunea, vom avea următoarea diferență în veniturile muzeelor:

Muzeu	Venit 10 MDL	Venit diferențiat MDL	Beneficiu MDL
MNAIM	655,498	1179,897	524,398
MNEIN	839,223	2.098,058	1.258,835
MNA	144,231	201,924	57,692
Casa Muzeu A. Pușkin	120,880	326,376	205,496
RC-N Orheiul Vechi	80,410	209,067	128,656
Total	1.840,244	4.015,324	2.175,079

Tabel 18: analiza comparativă a veniturilor muzeelor

Ținând cont că opțiunea Status quo conține deja majorarea uniformă a prețurilor pentru cele 5 muzee din subordinea MC, impactul economic asupra cetățenilor interesați de muzee, în urma aprobării opțiunii 2, adică a prețurilor diferențiate, este de 2.175,079 MDL

Opțiunea are un impact economic mediu asupra vizitatorilor muzeelor, oricum merită de menționat că prețul biletului luat în calcul reflectă disponibilitatea cetățeanului de a face această investiție. Pe de altă parte cetățeanul vulnerabil din punct de vedere economic are acces gratuit în muzee 2 ori pe lună.

În continuare, datorită perspectivei dezvoltării pe lângă muzee a facilităților destinate vizitatorilor, opțiunea are un impact economic pozitiv pentru muzee. La moment, acest impact este dificil să fie cuantificat. În mare măsură, dacă muzeele vor contracta agenți economici pentru dezvoltarea serviciilor, veniturile principale ar veni din chiria spațiilor și vânzarea de produse muzeistice.

Totodată sustenabilitatea instituțiilor muzeistice și stimularea dezvoltării în industria culturală sunt în strânsă legătură cu nivelul de angajare, profilul pieții muncii, necesitățile de instruire și contribuții la PIB-ul național, regional și local.

Impactul administrativ

Eforturi administrative sunt necesare pentru elaborarea și prestarea serviciilor de instruire a managerilor muzeelor în vederea formării competențelor de promovare a produselor muzeistice și eficientizării activității instituțiilor în general.

Opțiunea prevede Crearea unei Centru de formare continuă pentru muzeografi.

Vor fi *modificate* acte legislative și normative:

- Legea muzeelor, 1596-XV din 27.12.2002
- Nomenclatorul serviciilor cu plată prestate de către Ministerul Culturii și instituțiile subordonate
- Regulamentul tip de organizare și funcționare a muzeului național

Se vor *elabora* următoarele acte normative:

- o Acordul de parteneriat între Ministerul Culturii și Ministerul Educației, pentru dezvoltarea serviciilor educaționale în instituțiile de învățământ.
- o Caietul-tip de sarcini pentru muzee
- o Contractul-model de performanță pentru directorii de muzee
- o Metodologia de evaluare a performanțelor directorilor de muzee, cu descrierea criteriilor și standardelor de performanță a muzeelor
- o Regulamentul de evaluare a performanțelor directorilor de muzee

Impactul social

Impactul social al opțiunii este semnificativ datorită numărului mare de beneficiari direcți vizați de politică.

Creșterea numărului de vizitatori cu 16% în total va genera impacturi la nivel de autodeterminare națională, atractivitatea ofertei muzeistice va oferi vizitatorilor nu doar spațiu pentru petrecerea utilă a timpului ci și un mod nou de învățare socială despre sine ca membru a unei culturi, îmbinând odihna și activitățile de cunoaștere. Fiind centru de atracție pentru cetățenii din diferite păături sociale, cu diferite posibilități economice, având două zile de odihnă la sfârșitul lunii de intrare gratuită pentru cetățenii cu

posibilități materiale reduse, muzeele pot contribui și la educarea sentimentului civic a persoanelor care provin din grupurile de risc (orfani, copii din familii dezavantajate, șomeri).

De asemenea petrecerea conferințelor naționale și internaționale în incinta Centrului de formare continuă va plasa comunitatea participanților în mediul cultural valoric specific autohton, astfel promovându-se și imaginea culturală a țării.

Impactul educațional, în această opțiune este deosebit de important. Numărul total al elevilor și profesorilor beneficiari de serviciile muzeelor va crește cu 8%, conform obiectivului stabilit, acesta constituind un număr total de 1590 de persoane, care realizează activități extracurriculare în muzee. În momentul în care serviciile vor crește în calitate, ne putem aștepta la o creștere substanțială de elevi dornici să își petreacă timpul liber în muzee.

Beneficii :

- ✓ Creșterea numărului de vizitatori permanenți ai muzeelor
- ✓ Diversificarea ofertelor educaționale ale muzeelor
- ✓ Creșterea veniturilor proprii ale muzeelor
- ✓ Muzeele pot deveni sursă de inspirație pentru designeri, inventatori și oameni de știință, drept rezultat al dezvoltării muzeelor
- ✓ Dezvoltarea rețelei muzeelor

Riscuri:

- ✓ Transferul capacităților la cursurile de antreprenoriat poate să nu producă impactul scontat
- ✓ Costuri înalte pentru dezvoltarea serviciilor adiacente muzeelor
- ✓ Parteneriatele public-privat pot fi dezvoltate cu greu

Opțiune 3. Acreditarea colecțiilor și finanțarea proiectelor de dezvoltare a colecțiilor

La fel ca și în cazul precedent opțiunea prevede introducerea managementului bazat pe performanțe. Distinctiv pentru opțiunea a treia este acreditarea managementului colecțiilor muzeelor și finanțarea proiectelor de dezvoltare a colecțiilor noi.

Acreditarea managementului colecțiilor muzeelor.

Acreditarea managementului colecțiilor este o practică a Marii Britanii în dezvoltarea muzeelor. Acreditarea colecțiilor este axată pe evaluarea, în baza anumitor criterii, a colecțiilor muzeelor din țară (cele naționale, regionale, locale, private) în vederea valorificării colecțiilor naționale importante pentru stat. (Anexa 16)

Managementul colecțiilor este o abordare organizațională pentru menținerea echilibrului între organizarea, prezervarea și prezentarea colecțiilor publicului.

În scopul evaluării managementului colecțiilor și alocării finanțării, se va forma o **Comisie de Evaluare a colecțiilor muzeelor**. Condițiile pentru funcționarea Comisiei vor fi elaborate printr-un Regulament de evaluare a managementului colecțiilor al Ministerului Culturii, în concordanță cu legislația în vigoare.

Comisia este formată din nouă membri cu durata de până la 3 ani. Din Comisie fac parte trei reprezentanți ai Ministerului Culturii, patru reprezentanți ai muzeelor și până la doi membri ai comunității științifice.

Cadrul calității pentru managementul colecțiilor ia în considerare câțiva indicatori majori :

- ✓ *Servicii oferite cetățenilor,*
- ✓ *Accesul și incluziunea socială,*
- ✓ *Realizarea nevoilor/așteptărilor vizitatorilor,*
- ✓ *Experiența estetică și învățarea,*
- ✓ *Managementul resurselor și a spațiului,*
- ✓ *Leadership, ethos și valori,*
- ✓ *Managementul colecțiilor.*

Procedura de evaluare a managementul colecțiilor se stabilește de către Ministerul Culturii.

Cererile de evaluare se vor depune în formă scrisă, la data stabilită de Ministerul Culturii. Datele de scadență vor fi publicate pe site-ul Ministerului Culturii. Drept rezultat al evaluării managementului colecțiilor, muzeele vor avea dreptul să înainteze proiecte de dezvoltare a noilor colecții. Prioritate se va acorda muzeelor, care au obținut cel mai înalt punctaj la evaluarea managementului colecțiilor înaintate la concurs. În urma promovării concursului, MC va încheia un contract de performanță cu muzeul câștigător.

Contractul de performanță va conține următoarele:

- Părțile contractante,
- Valoarea finanțării,

- Argumentarea importanței **unei noi** colecții pentru patrimoniul național,
- Măsuri de promovare a **noii** colecții,
- Drepturile și obligațiunile părților,
- Procedura de raportare,
- Indicatorii de performanță, conform cărora muzeele vor raporta,
- Condițiile și procedura de modificare a contractului,
- Condițiile și procedura de reziliere a contractului,
- Date despre intrarea în vigoare și expirarea contractului.

Opțiunea prevede modificarea procedurii de angajare a directorilor de muzeu, în baza performanțelor obținute. Procedura este identică cu cea expusă în opțiunea 2.

Pași :

1. Crearea mecanismului de evaluare a managementului colecțiilor pentru muzee,
2. Elaborarea standardelor de calitate a colecțiilor muzeistice,
3. Crearea mecanismului de finanțare a proiectelor de excelență,
4. Modificarea procedurii de angajare a directorilor de muzeu.
5. Modificarea nomenclatorului de stabilire al prețurilor pentru muzee și a taxelor pentru serviciile aferente.

Beneficii:

- ✓ Beneficiul major al acreditării colecțiilor muzeale este legat de faptul că atât muzeele, cât și guvernul vor evalua situația curentă a muzeelor, performanțele acestora. Astfel,
- ✓ Vor fi instituite standarde de calitate care ar permite guvernului să evalueze performanța, să premieze excelența și să dezvolte muzeele.
- ✓ Va crește încrederea mutuală între muzee și public.
- ✓ Va crea posibilitatea parteneriatelor între muzee, prin faptul că acestea vor tinde să aibă colecții mai bune.
- ✓ Muzeele vor fi orientate spre vizitatori.
- ✓ Muzeele vor învăța planificarea.
- ✓ Muzeele, ale căror colecții vor fi acreditate, prin colecții vor avea credibilitate în fața investitorilor.
- ✓ Crește probabilitatea creării parteneriatelor dintre muzeele naționale și cele din teritoriu pentru aplicarea la acreditare și apoi la finanțare.

Riscuri :

- Drept urmare a implementării opțiunii, unele muzee (în special cele din teritoriu) pot să dispară, datorită faptului că nu vor reuși să creeze colecții individual.
- ✓ Contracurarea acestui risc se poate realiza prin faptul că muzeele vor crea parteneriate și consorții pentru a câștiga proiecte de dezvoltare.

Impactul fiscal

Opțiunea prevede acordarea de resurse pentru proiectele de dezvoltare a colecțiilor. Potrivit estimărilor grupului de lucru, fondurile necesare pentru dezvoltarea unei colecții este de aproximativ 600,000 MDL. Astfel, adăugător cheltuielilor de bază alocate muzeelor, conform opțiunii statului anual ar conferi un buget de 600,000 MDL muzeului care a propus spre acreditare cea mai potentă expoziție.

cheltuieli	2012	2013	2014	2015	2016
Transfer anual către muzee	15.902,000	15.902,000	15.902,000	15.902,000	15.902,000
fond pentru proiecte MDL	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000
Total MDL	16.502,000	16.502,000	16.502,000	16.502,000	16.502,000

Tabel 18. Costuri opțiune 3

În acest caz, pe lângă cele 15,902,000 MDL acordate anual pentru menținerea muzeelor povara anuală a statului crește cu 600,000 MDL.

Impactul fiscal al opțiunii, pe durata implementării opțiunii, până în 2016, constituie 2.400,000 MDL

Impactul economic

Opțiunea prevede un impact economic care nu poate fi cuantificat. În cazul dezvoltării noilor colecții, muzeele își vor crește prestața și vizibilitatea și prin aceasta, vor reuși să atragă mai mulți vizitatori și investitori.

Impactul administrativ

Această opțiunea prevede impact administrativ.

Pe linia finanțării

Vor fi *modificate* actele legislative:

- Legea muzeelor, 1596-XV din 27.12.2002

Se vor *elabora* următoarele acte normative:

- Caietul-tip de sarcini pentru muzee.
- Contractul-model de performanță pentru directorii de muzee.
- Metodologia de evaluare a performanțelor directorilor de muzee, cu descrierea criteriilor și standardelor de performanță a muzeelor.
- Regulamentul de evaluare a performanțelor directorilor de muzee.
- Regulamentul de evaluare a managementului colecțiilor muzeului.

Impactul social

Oferta culturală a muzeelor va fi reorientată către consumator. Accesul la patrimoniul muzeistic rămâne deschis pentru toate păturile sociale. Diversificarea colecțiilor are potențialul de a mulțumi publicul care variază în preferințe față de conținuturile expuse în muzee (Tabel 12, Anexa 13). Dacă la ora actuală estimăm că aproximativ un milion de oameni din populația țării este consumatoare de produse muzeistice (în cazul în care vizitatorii sunt utilizatori unitari de produse culturale), atunci odată cu

implementarea acestei opțiuni rata vizitatorilor va crește cu 4% anual (vizitatori adulți plus elevi). Se poate anticipa că odată cu promovarea valorilor culturale prin intermediul muzeelor, vom forma o populație cu necesități culturale.

Impactul social al opțiunii este mediu pozitiv.

Tabel comparativ pentru opțiunile propunerii de politică publică

privind modernizarea și eficientizarea activității muzeelor

	Opțiunea 1 - Status quo	Opțiunea 2 -	Opțiunea 3 -
Descriere succintă	Păstrarea mecanismului actual de management și finanțare a muzeelor.	Managementul bazat pe performanțe și dezvoltarea componentelor antreprenoriale și educaționale ale muzeelor.	Acreditarea managementului colecțiilor și finanțarea proiectelor de dezvoltare a colecțiilor.
	Stabilirea cuantumului taxelor de intrare și a altor taxe pe serviciile oferite de muzee		
	<ul style="list-style-type: none"> - Păstrarea mecanismului actual al fixării prețului și taxelor aferente, centralizat, de către Guvern. - Finanțarea se face în funcție de numărul de angajați al muzeelor plus cheltuieli de menținere ale sediilor. - Sediile muzeelor sunt reparate sau restaurate în funcție de disponibilitatea bugetului. - Pentru accesul persoanelor social vulnerabile, două zile pe lună este zi de acces liber la muzeu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Muzeele stabilesc, în funcție de specific și de rezultate ale cercetărilor, propriul preț de intrare și cuantumul taxelor pentru serviciile prestate. - Statul stabilește limita de jos și de sus a prețului. - Pentru accesul persoanelor social vulnerabile, două zile pe lună este zi de acces liber la muzeu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Păstrarea mecanismului actual al fixării prețului și taxelor aferente, centralizat, de către Guvern. - Finanțarea se face în funcție de numărul de angajați al muzeelor plus cheltuieli de menținere ale sediilor. - Sediile muzeelor sunt reparate sau restaurate în funcție de disponibilitatea bugetului. - Pentru accesul persoanelor social vulnerabile, două zile pe lună este zi de acces liber la muzeu.
	Administrarea muzeelor și salarizarea angajaților		
	<ul style="list-style-type: none"> - Directorul muzeului este numit de Ministerul Culturii. La angajare se încheie un contract, care nu conține indicatori de performanță (Legea cu privire la muzee). - Angajații muzeelor nu sunt salariați conform performanțelor. - Muzeele nu încheie contracte de performanță cu Ministerul Culturii. 	<ul style="list-style-type: none"> - Angajarea directorului de muzeu are loc prin concurs, cu prezentarea Caietului - Tip de sarcini, elaborat de Ministerul Culturii . - Fiecare director va încheia un contract de performanță cu Ministerul Culturii, cu specificarea indicatorilor de performanță, în baza cărora va raporta anual. 	<ul style="list-style-type: none"> - Administrarea muzeelor are loc prin încheierea contractelor de performanță cu directorii. - Fiecare director va încheia un contract de performanță cu Ministerul Culturii, cu specificarea indicatorilor de performanță, în baza cărora va raporta anual.

Elemente distinctive ale opțiunilor		
	Nu conține	<p>Modernizarea serviciilor oferite vizitatorilor. Se va lua în calcul dezvoltarea parteneriatelor public-privat.</p> <p><i>a. Dezvoltarea componentei antreprenoriale</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Crearea unui Centru de Formare Continuă pentru muzeografi (cursuri de antreprenariat, posibilități de vânzare, etc.) în interiorul unui muzeu. 2. Introducerea Strategiei de marketing a muzeelor. 3. Diversificarea serviciilor pe care le poate oferi muzeul 4. . 5. Încheierea acordurilor de prestare a serviciilor (outsourcing) pentru sporirea calității serviciilor muzeelor (ateliere, cafenele, etc.) <ul style="list-style-type: none"> - Contractarea firmelor pentru dezvoltarea site-ului, deschidere de cafenele și alte facilități pe lângă muzeu <p><i>b. Dezvoltarea componentei educaționale ale muzeelor</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dezvoltarea unui program educațional, în parteneriat cu ME pe câteva linii: <ul style="list-style-type: none"> - Inovație și dezvoltare în educație (colaborarea cu specialitățile pedagogice, în care să îi învețe pe
		<p><i>Acreditarea managementului colecțiilor muzeelor.</i></p> <p>Acreditarea colecțiilor este axată pe evaluarea, în baza anumitor criterii a colecțiilor muzeelor din țară (cele naționale, regionale, locale, private) în vederea valorificării colecțiilor naționale importante pentru stat.</p> <p>Drept rezultat al evaluării managementului colecțiilor, muzeele vor avea dreptul să înainteze proiecte de dezvoltare a noilor colecții.</p> <p>Prioritate se va acorda muzeelor, care au obținut cel mai înalt punctaj la evaluarea managementului colecțiilor înaintate la concurs.</p> <p>În urma câștigării concursului, MC va încheia un contract de performanță cu muzeul câștigător.</p>

		<p>profesori cum să folosească resursele muzeistice pentru cursuri, lansare de CD-uri educaționale, etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cercetarea în muzee (transformarea muzeelor în centre de excelență în cercetare, parteneriate cu biblioteci, AȘM, universități și școli pentru proiecte comune) - Lansarea de programe educaționale în muzee pe dezvoltarea sentimentului de identitate cetățenească, cu implicarea voluntarilor din școli pentru dezvoltarea ideilor de promovare a muzeelor. - Dezvoltarea educației non-formale în muzee (cursuri extracurriculare, în funcție de specificul muzeului, pe grupe de vârstă) <p>2. Crearea unei rețele de parteneriat cu Agenția de inspecție a monumentelor, alte agenții pentru promovarea patrimoniului național</p>	
Beneficii	<ul style="list-style-type: none"> ✓ menținerea muzeelor în starea actuală. ✓ asigurarea accesului publicului la cultură, în special în zonele urbane (Chișinău). ✓ se asigură permanența unui manager în instituție, în special în momentele de criză. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Creșterea numărului de vizitatori permanenți ai muzeelor. ✓ Diversificarea ofertelor educaționale ale muzeelor. ✓ Creșterea veniturilor proprii ale muzeelor. ✓ Muzeele pot deveni sursă de inspirație pentru designeri, inventatori și oameni de știință, drept rezultat al dezvoltării 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Beneficiul major al acreditării colecțiilor muzeale este legat de faptul că atât muzeele, cât și guvernul vor evalua situația curentă a muzeelor, performanțele acestora. Astfel, ✓ Vor fi instituite standarde de calitate care ar permite guvernului să evalueze performanța, să premieze excelența și să dezvolte muzeele.

		<p>muzeelor.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Dezvoltarea rețelei muzeelor. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Va crește încrederea mutuală între muzee și public. ✓ Va crea posibilitatea parteneriatelor între muzee, prin faptul că acestea vor tinde să aibă colecții mai bune. ✓ Muzeele vor fi orientate spre vizitatori. ✓ Muzeele vor învăța planificarea. ✓ Muzeele, ale căror colecții vor fi acreditate, prin colecții vor avea credibilitate în fața investitorilor. ✓ Crește probabilitatea creării parteneriatelor dintre muzeele naționale și cele din teritoriu pentru aplicarea la acreditare și apoi la finanțare. <p>Înalte</p>
	<p>Scăzute</p>	<p>Înalte</p>	
Riscuri	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Situația muzeelor va rămâne neschimbată sau se va înrăutăți. ✓ Colecțiile din patrimoniul național vor degrada. ✓ Angajații vor părăsi muzeele în căutarea altor locuri de muncă. ✓ Muzeele vor rămâne neatractive pentru public. ✓ Sentimentul de cetățenie activă va scădea în continuare. ✓ Produsul muzeistic riscă să rămână necunoscut consumatorului de cultură din cauza capacităților limitate de marketing al instituțiilor. <p>Înalte</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Transferul capacităților la cursurile de antreprenoriat pot să nu aibă impactul scontat. ✓ Costuri înalte pentru dezvoltarea serviciilor aferente muzeelor. ✓ Parteneriatele public-privat pot fi dezvoltate cu greu. <p>Medii</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Unele muzee (în special cele din teritoriu) pot să dispară, datorită faptului că nu vor reuși să creeze colecții individual. - Contracurarea acestui risc se poate realiza prin faptul că muzeele vor crea parteneriate și consorții pentru a câștiga proiecte de dezvoltare. ✓ Muzeele care câțiva ani la rând nu reușesc să își acrediteze colecțiile se vor menține la nivelul opțiunii 1- status quo. <p>Medii</p>

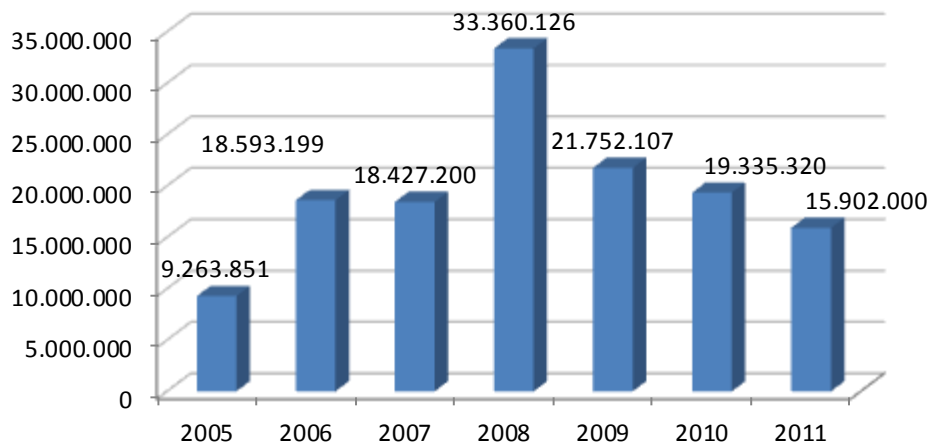
Impact fiscal	<p>Impactul anual: 15.902,000 MDL</p> <p>Veniturile muzeelor în cazul prețului unic de 10 MDL – 1.840,244 MDL</p> <p>Mediu</p>	<p>Veniturile muzeelor în cazul prețului diferențiat – 4.015,324 MDL</p> <p>Povara anuală a statului, va constitui 16.207,068 MDL în 2013, dintre care 372,876 MDL este costul opțiunii; și</p> <p>16.175,776 MDL începând cu 2014, dintre care costul opțiunii constituie 273,776 MDL</p> <p>mediu</p>	<p>Veniturile muzeelor în cazul prețului unic de 10 MDL – 1.840,244 MDL</p> <p>Povara anuală a statului va constitui 16.502,000 mii MDL, dintre care costul opțiunii este de 600, 000 MDL</p> <p>mediu</p>
Impact administrativ	Nu se prevede impact administrativ	<p>Opțiunea prevede Crearea unei Centru de formare continuă pentru muzeografi. Vor fi <i>modificate</i> actele legislativ - normative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legea muzeelor, 1596-XV din 27.12.2002 - Nomenclatorul serviciilor cu plată prestate de către Ministerul Culturii și instituțiile subordonate. - Regulamentul tip de organizare și funcționare a muzeului național. - Regulamentul privind evidența și conservarea patrimoniului cultural mobil. - Articolele din Codul Vamal și Legea cu privire la tariful vamal în ce privește articolele de scutire de taxe vamale a imoportului - exportului pieselor de Patrimoniu cu scopul organizării expozițiilor 	<p>Vor fi <i>modificate</i> actele legislative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legea muzeelor, 1596-XV din 27.12.2002 <p>Se vor <i>elabora</i> următoarele acte normative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Caietul-tip de sarcini pentru muzee. - Contractul-model de performanță pentru directorii de muzee. - Metodologia de evaluare a performanțelor directorilor de muzee, cu descrierea criteriilor și standardelor de performanță a muzeelor. - Regulamentul de evaluare a performanțelor directorilor de muzee. - Regulamentul de evaluare a managementului colecțiilor muzeului.

		<p>internaționale.</p> <p>Se vor <i>elabora</i> următoarele acte normative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Acordul de parteneriat între Ministerul Culturii și Ministerul Educației, pentru dezvoltarea serviciilor educaționale în instituții de învățământ. - Caietul-tip de sarcini pentru muzee - Contractul-model de performanță pentru directorii de muzee. - Metodologia de evaluare a performanțelor directorilor de muzee, cu descrierea criteriilor și standardelor de performanță a muzeelor. - Regulamentul de evaluare a performanțelor directorilor de muzee. 	
	Neutru	Mare	Mare
Impact social	<ul style="list-style-type: none"> - Specialiștii vor pleca din domeniu, crescând deficitul de cadre. - Oferta culturală a muzeelor va rămâne limitată, iar nivelul performanțelor scăzut. - Nivelul de cultură al populației va fi în continuă scădere și poate favoriza conflicte de identitate socială și națională. - Patrimoniul cultural va degrada. - Oferta culturală scăzută crește probabilitatea migrației tinerilor. 	<p>Impactul social al opțiunii este semnificativ datorită numărului mare de beneficiari direcți vizați de politică.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creșterea numărului de vizitatori cu 16% în total va genera impacturi la nivel de autodeterminare națională, valori învățate și stil de viață cultural. - Impactul educațional, în această opțiune este deosebit de important. Numărul total al elevilor și profesorilor beneficiari de serviciile muzeelor va crește cu 8%, conform obiectivului stabilit, acesta constituind un număr total de 1590 de persoane, care realizează activități extracurriculare în 	<p>Oferta culturală a muzeelor va fi reorientată spre consumator.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dacă la ora actuală estimăm că aproximativ un milion de oameni din populația țării este consumatoare de produse muzeistice (în cazul în care spectatorii sunt utilizatori unitari de produse culturale), atunci odată cu implementarea acestei opțiuni numărul vizitatorilor va crește cu 4% anual (vizitatori adulți plus elevi). - Se poate anticipa că odată cu promovarea valorilor culturale prin intermediul muzeelor, vom forma o populație cu necesități culturale.

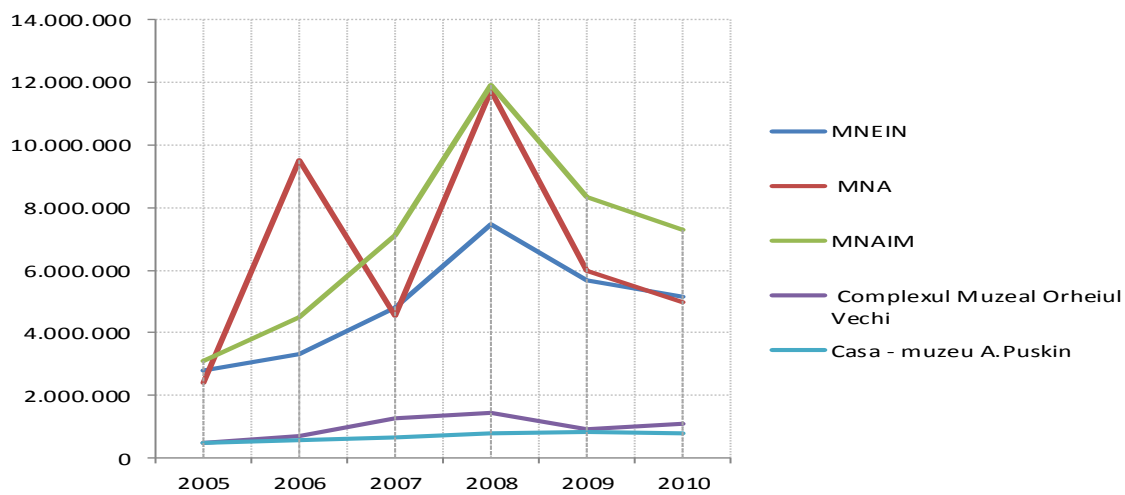
		<p>muzee.</p> <ul style="list-style-type: none"> - În momentul în care serviciile vor crește în calitate, ne putem aștepta la o creștere substanțială de elevi dornici să își petreacă timpul liber în muzee. - Nivelul de coeziune socială crește. - Sentimentul de cetățenie activă este consolidat. - Păturile vulnerabile au două zile pe lună acces gratuit în muzee. 	<ul style="list-style-type: none"> - Oferta culturală va fi diversificată, asigurând accesul la patrimoniul cultural de către un număr mai mare din populație. - Nivelul de coeziune socială crește - Sentimentul de cetățenie activă este consolidat.
	Negativ	Pozitiv înalt	Pozitiv
Impact economic	Impact economic pentru vizitatori, aceștia contribuind la bugetul muzeelor cu estimativ 1.840,244 anual	<p>Atractivitatea investițională sporită – impact economic indirect benefic pentru muzee. Totodată opțiunea are impact economic pentru vizitatori, aceștia contribuind la bugetul muzeelor cu 4.015,324 MDL anual</p> <p>Adițional, sustenabilitatea instituțiilor muzeistice și stimularea dezvoltării în industrie culturală sunt în strânsă legătură cu nivelul de angajare, profilul pieții muncii, necesitățile de instruire și contribuții la PIB-ul național, regional și local.</p> <p>De asemenea, impactul economic va fi resimțit în urma evaluării dezvoltării industriei culturale în ceea ce privește angajarea și situația financiară a angajaților muzeelor.</p>	<p>Opțiunea prevede un impact economic care nu poate fi cuantificat.</p> <p>În cazul dezvoltării noilor colecții, muzeele își vor crește prestața și vizibilitatea și prin aceasta, vor reuși să atragă investitori.</p>
	Neutru	Pozitiv înalt	Pozitiv neutru
Opțiunea recomandată			

Anexe

total alocat BPN

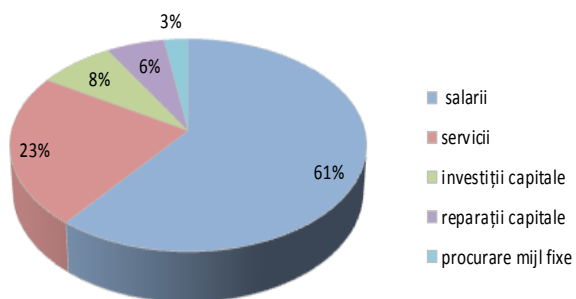


Grafic 1: alocații muzee per ani pe țară. Sursa: BOOST

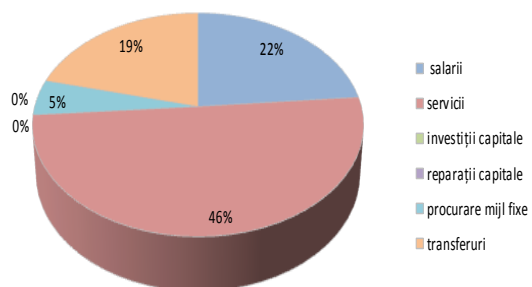


Grafic 2: alocații per muzeu pe ani. Sursa BOOST

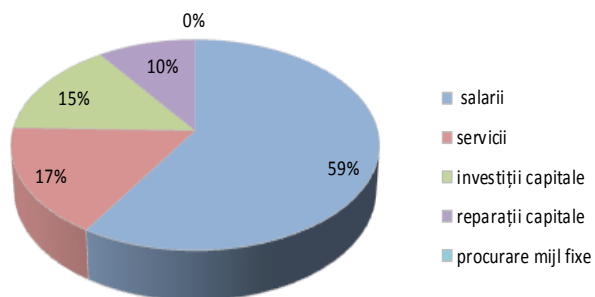
Investiții bugetare 2011



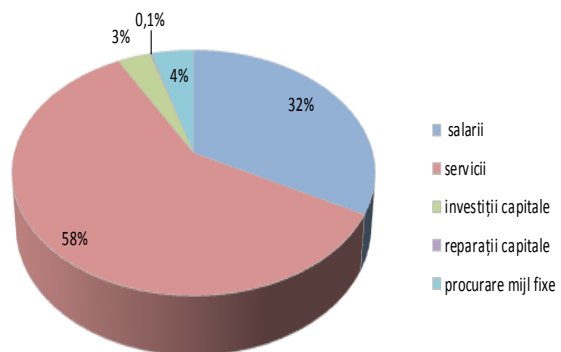
Investiții mijloace speciale 2011



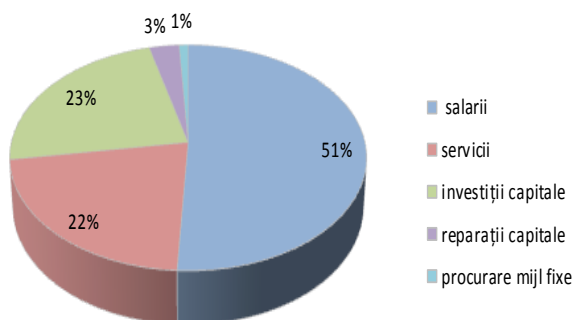
Investiții bugetare 2010



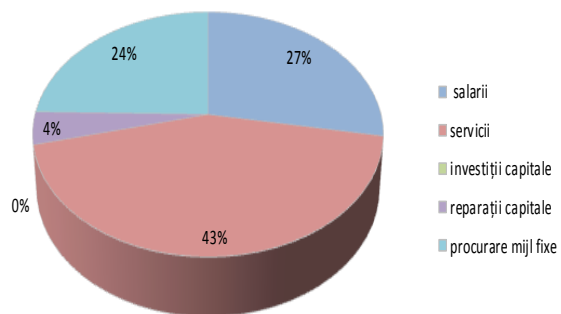
Investiții mijloace speciale 2010



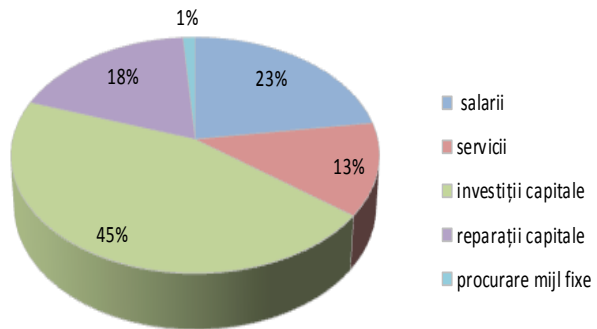
Investiții bugetare 2009



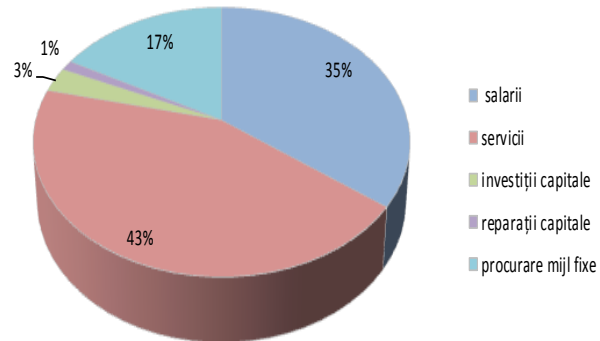
Investiții mijloace speciale 2009



Investiții bugetare 2008



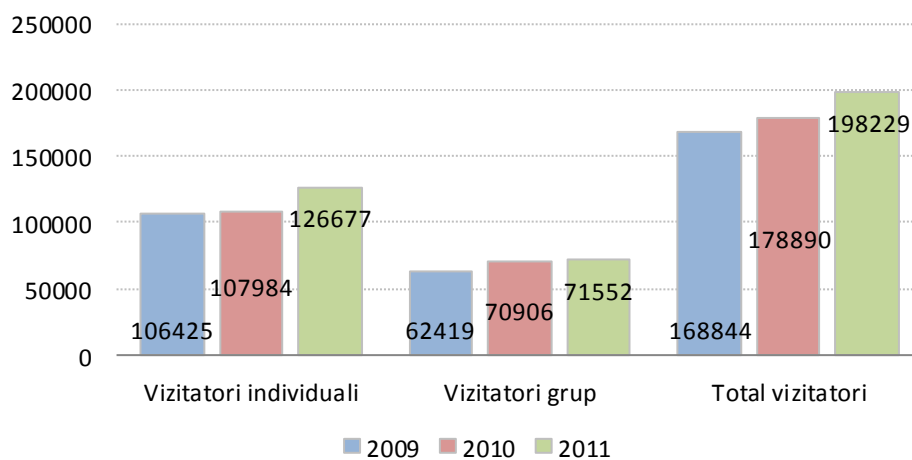
Investiții mijloace speciale 2008



Denumirea muzeului	suprafața edificiilor muzeelor (m ²)	nr. edificiilor	nr. edificiilor care necesită restaurare - reparații
MNAIM	12300	2	1
MNEIN	19590,0	16	15
MNA	6467,0	3	3
Casa-muzeu A.S. Pușkin	519.9	3	1
RC-N OV	4978,99 ha	10	3
Total 2011	38876.9 m ² & 4978,99 ha	34	23

Tabel 1: Numărul edificiilor muzeelor care necesită reparații

Total vizitatori



Grafic 4: Numărul total de vizitatori în muzeele naționale pentru anii 2009-2011. Numărul total este calculat din numărul vizitatorilor individuali adăugat la numărul vizitatorilor în grup. Datele au fost preluate din rapoartele anuale prezentate de către muzee Ministerului Culturii

Denumirea muzeului	piese fond bază	nr. piese necesită restaurare.	piese restaurate
MNAIM	217.349	40529	688
MNEIN	120481	4508	276
MNA	39067	523	100
Casa Muzeu A. Puşkin	30530	1290	7
RC-N Orheiul Vechi	4386	1414	0
Total 2011	411813	48264	1071

Tabel 4: numărul total de piese și a pieselor restaurate în muzeele naționale

		MNA	MNAIM	MNEIN	MNA.P
		Preț expo vizitată (MDL)			
		m	m	m	m
V-a conectat cu reușitele unor oameni interesanți	nu știu	5,00	7,50	25,00	28,00
	nesatisfăcător	12,50	11,67	.	20,00
	intr-o mica măsură	9,88	11,47	13,85	27,65
	intr-o mare măsură	11,26	15,23	22,13	27,47
Experiența a ceva cu adevărat frumos	nu știu	1,00	17,50	.	22,50
	nesatisfăcător	3,50	17,50	10,00	.
	intr-o mica măsură	8,43	11,33	16,67	26,75
	intr-o mare măsură	10,84	14,66	20,75	27,76
O nouă înțelegere a conceptelor științifice, tehnice	nu știu	3,00	10,00	9,29	40,00
	nesatisfăcător	6,33	6,63	17,00	25,00
	intr-o mica măsură	13,94	14,50	14,81	24,07
	intr-o mare măsură	7,45	11,38	27,83	27,90
Experiența a ceva real, autentic	nu știu	3,00	6,00	10,00	40,00
	nesatisfăcător	.	13,33	.	26,00
	intr-o mica măsură	11,19	12,35	22,65	26,11
	intr-o mare măsură	10,35	13,73	19,49	25,93
Aprecierea a ceva valoros	nu știu	11,50	.	.	40,00
	nesatisfăcător	27,50	3,67	150,00	27,50
	intr-o mica măsură	5,00	11,63	14,00	25,36
	intr-o mare măsură	10,72	13,07	18,93	26,41
M-a inspirat să fac ceva	nu știu	3,33	13,46	11,82	25,06
	nesatisfăcător	10,00	11,33	44,40	27,65
	intr-o mica măsură	10,08	12,38	17,61	25,80
	intr-o mare măsură	11,56	12,71	21,40	28,26
Am apreciat evenimente istorice	nu știu	10,00	10,00	10,83	42,50
	nesatisfăcător	6,33	15,50	50,00	20,00
	intr-o mica măsură	9,44	11,47	17,33	33,64
	intr-o mare măsură	10,40	12,65	19,64	26,72
Plăcerea unei vizite stimulante, pline de emoții pozitive	nu știu	30,00	1,00	16,25	31,50
	nesatisfăcător	4,00	3,67	.	30,00
	intr-o mica măsură	8,08	14,39	38,64	28,13
	intr-o mare măsură	10,69	13,84	16,67	27,34

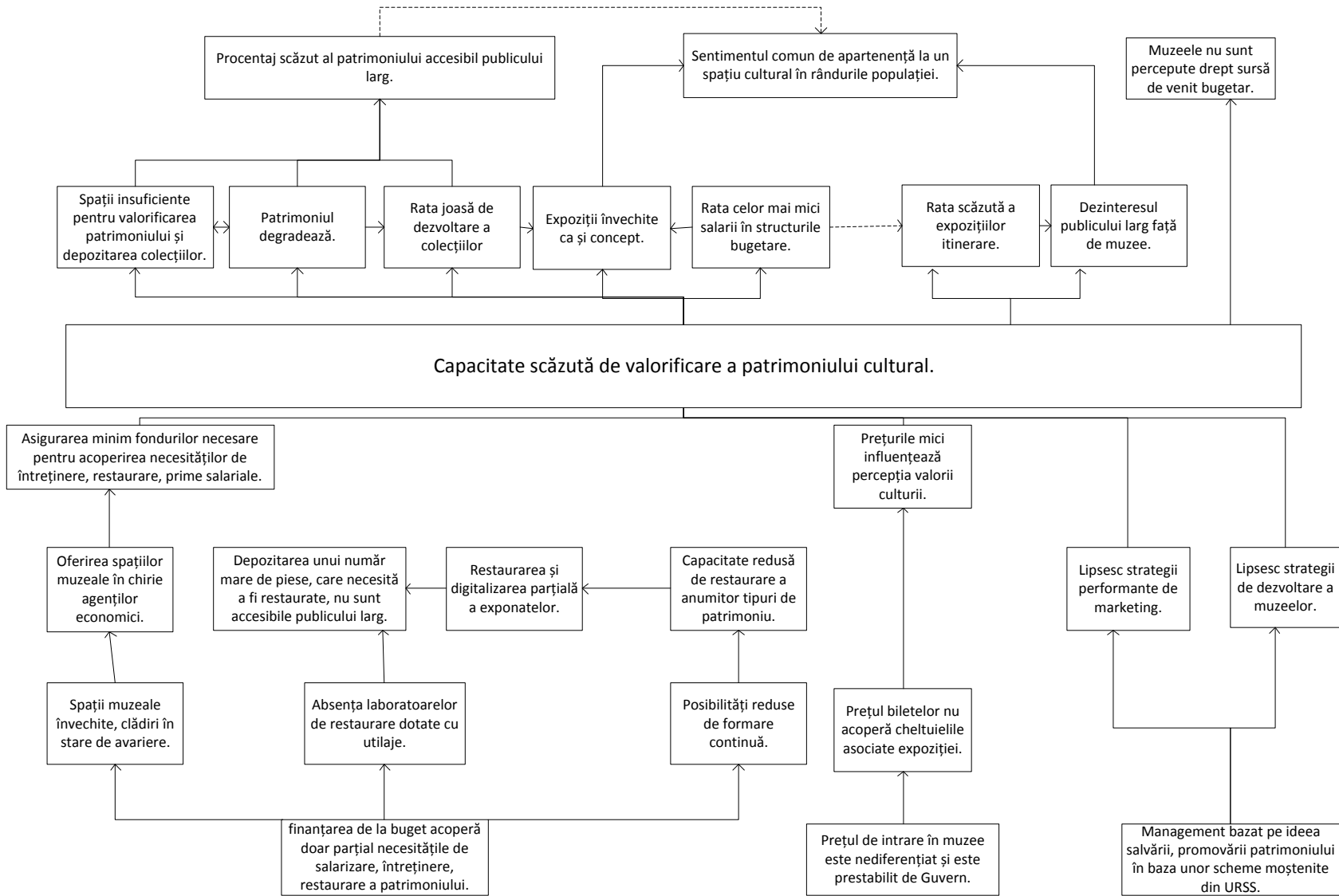
Tabel 7: Motivația vizitatorilor corelată cu predispoziția de a achiziționa pentru vizita la muzeu, media prețurilor este indicată diferențiat în funcție de muzeu.

Nu prea mă interesează muzeele, rar intru	Vizitez muzeele fără ca să mă intereseze anumite expoziții sau evenimente în mod deosebit	Sunt atent la toate evenimentele anunțate de muzee și merg la cele care mă interesează
21,3%	40,6%	38,1%

Tabel 5: Interesul față de activitatea muzeelor în rândul vizitatorilor (%)

Cel mai recent motiv care v-a determinat să vizitați un muzeu	Cunoștința a insistat	7,3%
	Participare la eveniment	1,9%
	Util pentru copil	12,2%
	Sa vad ce expune muzeul	51,5%
	Cercetare	5,1%
	Interes pentru o anumita expoziție	22,0%

Tabel 6: Motivația vizitei la muzeu în rândul vizitatorilor (%)



Arborele problemei

Anexa 10

Muzeu	vizitator individual (vi)	Vi - 5% pensionari	vizitator grup (vg)	vg -11% elevi / studenți	total plătitori	3 MDL	10 MDL	venit muzeu (3MDL / vizitator)	venit muzeu (10 MDL / vizitator)	Diferență mijl spec.
MNAI	59341	56374	10310	9176	65550	3	10	196649,6	655498,5	458849
MNEIN	51943	49346	38850	34577	83922	3	10	251767,1	839223,5	587456,5
MNA	9728	9242	5822	5182	14423	3	10	43269,54	144231,8	100962,3
CASA-MUZEU A.S. Pușkin	2700	2565	10700	9523	12088	3	10	36264	120880	84616
RC-N ORHEIUL VECHI	2965	2817	5870	5224	8041	3	10	24123,15	80410,5	56287,35
Total								552073,3	1840244	1288171

Tabel 7: Veniturile muzeelor pentru prețul unic de 10 MDL versus 3 MDL pentru toate muzeele

Rezultatele studiului pe disponibilitatea de a plăti a vizitatorilor de muzee:

	Muzee														
	Muzeul Național de Arte			Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei			Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală			Rezervația Cultural - Naturală Orheiul Vechi			Muzeul Național A. Puskin		
	m	Max	Min	m	Max	Min	m	Max	Min	m	Max	Min	m	Max	Min
Care ar trebui să fie prețurile de intrare în muzeele RM?	13	80	1	15	100	0,00	19	150	1	26	100	0,00	24	80	2
Cât de mult sunteți dispuși să achitați pentru o vizită în muzeul care ar satisface necesitățile Dvs. intelectuale, emoționale?	14	100	2	18	100	1	25	150	5	.	.	.	27	100	2
Cât de mult sunteți dispuși să achitați pentru expoziția care tocmai ați vizitat-o?	10	80	2	14	100	1	20	150	2	.	.	.	28	80	5

Tabel 8: Tabelul reflectă prețul mediu (m), maxim (Max) și minim (Min) care sunt dispuși vizitatorii să îl achite pentru fiecare muzeu în parte.

Rezultatele studiului corelațional

		Cât de mult sunteți dispuși să achitați pentru expoziția care tocmai ați vizitat-o?
Statut ocupațional	r	,200**
	p	,000

Tabel 9: Tabelul reflectă coeficientul de corelație (r) și semnificativitatea (p) acestuia pentru variabilele preț expoziție versus statut ocupațional.

		Cât de mult sunteți dispuși să achitați pentru expoziția care tocmai ați vizitat-o?
Interes pentru activitatea muzeelor	p	,114*
	r	0,031

Tabel 10: Coeficientul de corelație (r) și pragul de semnificativitate (p) pentru variabilele Preț expoziție versus interes față de conținuturile muzeului

	ocupație					
	pensionari	studenți	casnice	neangajat	cumulant	angajat
femei	6,7%	28,3%	7,5%	6,4%	10,2%	40,9%
bărbați	3,6%	23,5%	2,8%	6,1%	10,5%	53,4%

Tabel 11. Proportia statutului profesional după criteriul gender, al vizitatorilor muzeelor

V-a conectat cu reușitele unor oameni interesanți				Experiența a ceva cu adevărat frumos				O nouă înțelegere a conceptelor științifice, tehnice				Experiența a ceva real, autentic				Aprecierea a ceva valoros				M-a inspirat să fac ceva				Am apreciat evenimente istorice				Plăcerea unei vizite stimulante, pline de emoții pozitive			
nu știu	nesatisfăcător	într-o mica măsură	într-o mare măsură	nu știu	nesatisfăcător	într-o mica măsură	într-o mare măsură	nu știu	nesatisfăcător	într-o mica măsură	într-o mare măsură	nu știu	Nesatisfăcător	într-o mica măsură	într-o mare măsură	nu știu	nesatisfăcător	într-o mica măsură	într-o mare măsură	nu știu	nesatisfăcător	într-o mica măsură	într-o mare măsură	nu știu	nesatisfăcător	într-o mica măsură	într-o mare măsură				
5 %	4 %	30 %	61 %	2 %	3 %	21 %	75 %	7 %	16 %	43 %	34 %	5 %	4 %	27 %	64 %	2 %	5 %	18 %	76 %	12 %	15 %	32 %	41 %	3 %	4 %	21 %	72 %	3 %	3 %	20 %	74 %

Tabel 12: Nivelul de satisfacție obținut în urma vizitei la muzeu (%)

	salariu net	valoare deosebită (30%)	categorie superioară (15%)	adaos vechime în muncă (30%)	fond social (23%)	asigurare medicală (3,5%)	salariu brut	Anual (12 luni + 1 salarii; mii MDL)
șef centru	1284,00	385,20	192,60	385,20	295,32	44,94	2,587,26	33,634,38
specialist coordonator	1045,00	313,50	156,75	313,50	240,35	36,58	2,105,68	27,373,78
contabil coordonator	462,50	138,75	69,38	138,75	106,38	16,19	931,94	12,115,19
îngrijitor	407,50	122,25	0,00	122,25	93,73	14,26	759,99	9,879,84
salariizare formatori	1045,00	313,50	156,75	313,50	240,35	36,58	2,105,68	27,373,78
Total	4244,00	1273,20	575,48	1273,20	976,12	148,54	8,490,54	110,376,96

Tabel 13: Cheltuieli resurse umane

Notă: Personalul auxiliar este prevăzut cu salariu pe jumătate de normă, formatorii sunt prevăzuți cu salarii pentru 4 activități formative per an.

Cheltuieli de întreținere			
	m ²	Cost lunar, suprafață, m ² =120 MDL	Cost pe an (12 luni)
birou	20	2400	28,800
sala conferințe	40	4800	57,600
cheltuieli de întreținere		6000	72,000
total			158,400

Tabel 14. Cheltuieli de menținere a Centrului de formare continuă

materiale	MDL
calculator	7000
xerox	3500
instalație video	10000
aparat telefon	600
materiale didactice/ birotică	5000
mese	27000
scaune	36000
dulapuri	15000
total	104,100

Table 15. Cheltuieli materiale necesare dotării centrului

Linii bugetare	MDL
Resurse umane	110,376,96
Cheltuieli de întreținere	158,400
Materiale birotică	5000
Total	273,776,960

Tabel 16: Cheltuieli de întreținere a centrului

Anexa 15

Muzeu	vizitatoril or individual i (vi)	vi -5% pensionai	vizitator i grup (vg)	vg -11% elevi / studenți	total plătitori	preț diferențiat vizită	venit muzeu mii MDL
MNAIM	59341	56373.95	10310	9175.9	65549.85	18	1179897
MNEIN	51943	49345.85	38850	34576.5	83922.35	25	2098059
MNA	9728	9241.6	5822	5181.58	14423.18	14	201924.5
Casa Muzeu A. Pușkin	2700	2565	10700	9523	12088	27	326376
RC-N Orheiul Vechi	2965	2816.75	5870	5224.3	8041.05	26	209067.3
Total							4,015,324

Tabel 17: Venit muzeu în cazul în care prețurile se calculează diferențiat.

Notă: prețul diferențiat a fost calculat în baza mediei sugestiilor de preț a vizitatorilor fiecărui muzeu separat.

Conform sugestiilor **UNESCO**¹, pentru acreditarea colecțiilor muzeelor, orice muzeu trebuie să aibă definite:

Misiunea muzeului
Codul de etică al muzeului
Certificatul de înregistrare
Politica de achiziții
Titluri valide de proveniență a pieselor muzeale
Materialele sensibile și protejate
Analize și autentificări
Cesiuni
Restituirea pieselor colecțiilor
Catalogarea, numerotarea și marcarea pieselor
Inventarul
Împrumuturi
Standarde de raportare
Documentarea
Conservarea colecțiilor
Păstrarea colecțiilor
Mutarea colecțiilor
Fotografii
Managementul dezastrelor
Asigurarea
Accesul la colecții
Securitatea
Expoziții
Mediul controlat al spațiilor
Monitorizarea colecțiilor în timpul expozițiilor
Materiale adecvate de expoziție
Ambalare și Transport
Cercetare
Lucrul în teren
Cercetători invitați
Analiza pieselor muzeale
Conservarea preventivă
Conservarea

¹ <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001410/141067e.pdf>

ANALIZA MULTICRITERIALĂ A OPTIUNILOR

Criteriile de evaluare	Pondere (de la -5 la +5)											Pondere (0-1)	Impact	
	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5			
Opțiunea 1: Status quo. Păstrarea mecanismului actual de management și finanțare a muzeelor														
Impact fiscal						0						0.1	0	-1.7
Impact economic							1					0.1	0,1	
Impact administrativ						0						0.1	0	
Impact social			-3									0.6	-1.8	
Opțiunea 2: Managementul bazat pe performanțe și dezvoltarea componentelor antreprenoriale și educaționale ale muzeelor														
Impact fiscal					-1							0.1	-0.1	3
Impact economic							2					0.1	0.2	
Impact administrativ					-1							0.1	-0.1	
Impact social											5	0.6	3	
Opțiunea 3: Acreditarea managementului colecțiilor și finanțarea proiectelor de dezvoltare a colecțiilor														
Impact fiscal					-1							0.1	-0.1	2.3
Impact economic							1					0.1	0.1	
Impact administrativ					-1							0.1	-0.1	
Impact social										4		0.6	2.4	

Grupul de lucru a considerat că ponderea cea mai înaltă în această propunere de politici îi revine impactului social, datorită misiunii muzeelor și a obiectivelor propuse. Pentru fiecare opțiune a fost utilizată scala de la -5 (impact înalt negativ) la +5 (impact înalt pozitiv), în baza următoarelor principii:

Impact fiscal

(-5) -- impact fiscal negativ înalt, presupunând cheltuieli majore din bugetul public;

(+5) -- impact fiscal pozitiv înalt, presupunând o acțiune pozitivă asupra bugetului public.

Impact economic

(-5) -- impact economic negativ înalt, presupunând o afectare gravă a agenților economici;

(+5) -- impact economic pozitiv înalt, presupunând o acțiune pozitivă asupra agenților economici (venituri sporite).

Impact administrativ

(-5) -- impact administrativ negativ înalt, necesitatea unor resurse administrative majore;

(+5) -- impact administrativ pozitiv înalt, nu necesită costuri și resurse administrative.

Impact social

(-5) -- impact social negativ înalt, scindare culturală, lipsa de apartenență la un spațiu cultural, premiză pentru migrație

(+5) -- impact social pozitiv înalt, dezvoltarea sentimentului de apartenență la un spațiu cultural, sporirea coeziunii sociale, educarea valorilor naționale și universale.

Cercetare pentru detectarea disponibilității de a plăti a vizitatorilor muzeelor

Scopul cercetării

Scopul general al cercetării de față a fost de a explora care este prețul pe care persoanele interesate de muzee sunt dispuse să îl achite pentru vizitarea muzeelor naționale.

Scopul secundar/ implicat: Prin această cercetare, ne-am propus să identificăm criteriile care determină interesul pentru muzee și aprecierea costului pentru intrarea în muzeele naționale.

Obiective

În urma acestei cercetări vom obține date cu privire la:

- Disponibilitatea vizitatorilor muzeelor de a achita pentru o vizită în muzeu;
- Motivația persoanelor de a vizita muzeele;
- Percepția atractivității muzeelor de către vizitatori;

Perioada desfășurării cercetării: 26 iulie – 15 august, 2012

Metodologia cercetării

Instrumente utilizate

Pentru realizarea obiectivelor stabilite a fost elaborat un chestionar din 12 întrebări (Anexa 1) cu mai multe opțiuni de răspunsuri. Primele 4 întrebări urmăresc să stabilească portretul demografic al respondentului, următoarele întrebări au drept scop explorarea disponibilității vizitatorilor de a achita pentru intrarea în muzeu și analiza percepției muzeelor de către vizitatori.

Pentru rezervația culturală naturală Orheiul Vechi (RCNO-V) chestionarul a fost compus din 15 întrebări (Anexa 2). Întrebările adiționale au fost introduse la rugămintea administrației RCNO-V și se referă la instrumentele de promovare a zonei Orheiul Vechi.

Ambele chestionare au fost traduse în limbile rusă și engleză.

Procedura

Pentru efectuarea cercetării în calitate de operatori a fost implicat personalul muzeelor. Operatorii propuneau vizitatorilor, la ieșirea din muzeu, să completeze chestionarul.

Fiecare respondent a primit chestionarul cu mesajul “Ne-am dori să cunoaștem care sunt așteptările Dvs. față de muzeu și cum pot fi îmbunătățite muzeele din țară, astfel încât oferta muzeelor să satisfacă cerințele și așteptările Dvs. Vă rugăm frumos să rezervați 10 minute din timpul Dvs. pentru a răspunde la întrebările din chestionar”.

Neclaritățile respondenților în timpul completării chestionarului au fost asistate de către operatori. În cazul în care cineva refuza să participe în sondaj, operatorii propuneau completarea chestionarului următorului vizitator.

Eșantionarea

Pentru populația Republicii Moldova de 3.559,500 cu o marjă de eroare de 5%, intervalul de încredere - 95% se recomandă chestionarea unui eșantion de minimum 385 respondenți. În cercetarea de față au participat 641 respondenți.

Chestionarea s-a desfășurat în cadrul muzeelor naționale (Muzeul Național de Artă, Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală) și Rezervația cultural - naturală Orheiul Vechi, precum și la Muzeul Pușkin.

Caracteristicile eșantionului

În cercetarea de față au participat 641 respondenți dintre care 381 femei cu vârsta medie 32 ani (vârsta minimă 10 ani, maximă 76 ani); 260 dintre respondenți sunt bărbați cu vârsta medie 34 ani (vârsta minimă 11 ani, maximă 79 ani).

Din perspectiva ocupațională, 5% dintre respondenți au indicat că sunt pensionari, 26% au indicat că sunt studenți dintre care 11% sunt copii și adolescenți cu vârsta până la 18 ani, 6% dintre respondenți indică că sunt casnice, iar alți 6% indică că sunt șomeri. 56% dintre respondenți sunt angajați în câmpul muncii. Dintre respondenți 48 persoane nu au indicat nimic la capitolul statut ocupațional.

Generalizând, publicul interesat de expozițiile muzeelor predominant sunt adulți cu vârsta medie 33 ani (84%), copiii și adolescenții constituie 11% dintre vizitatori, doar 5% dintre persoanele de vârsta pensionară vizitează muzeele.

În ceea ce privește ponderea respondenților chestionați în fiecare muzeu situația se prezintă astfel:

Muzeul Național de Artă - 13% dintre totalul de respondenți participanți în studiu.

Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei -15% din totalul respondenților participanți în studiu.

Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală – 11% din totalul respondenților participanți în studiu.

Rezervația cultural - naturală Orheiul Vechi – 41% dintre totalul de respondenți participanți în studiu

Muzeul Pușkin – este reprezentat de 20% respondenți din eșantion.

Cu referire la apartenența etnică, majoritatea vizitatorilor (60%) sunt vorbitori de română, aceștia sunt urmași de vorbitorii de limbă rusă 26%, dintre vizitatorii autohtoni, 0,9% sunt vorbitori de ucraineană, 0,2% sunt vorbitori de limba gagauză, restul 13% sunt vizitatori din afara țării. În tabelul de mai jos (Tabel 1) este prezentată reprezentanța grupurilor etnice printre persoanele interesate de muze.

Limba maternă	№	№ %
romana	382	59,60%
rusa	169	26,40%
engleza	31	4,80%
poloneza	9	1,40%
franceza	8	1,20%

germana	8	1,20%
ceha	7	1,10%
ucraineana	6	0,90%
italiana	4	0,60%
olandeza	4	0,60%
japoneza	3	0,50%
suedeza	3	0,50%
spaniola	2	0,30%
belarusă	1	0,20%
daneza	1	0,20%
gagauza	1	0,20%
hebrew	1	0,20%
norvegiana	1	0,20%

Tabel 1. Numărul și ponderea vizitatorilor muzeelor după criteriul etnic

Rezultate și discuții

M motivația pentru vizitarea muzeelor în rândurile persoanelor care vizitează muzeele

Conform rezultatelor sondajului, 21,3% dintre vizitatorii muzeelor fie că nu sunt interesați de muzee, fie că aleatoriu intră prin muzeu fără a fi interesați de muzee sau evenimente (40,6%). Din totalul respondenților 38% susțin că vizitează muzeele fiind informați despre evenimentele anunțate de muzee (Tabel 2).

Nu prea mă interesează muzeele, rar intru	Vizitez muzeele fără ca să mă intereseze anumite expoziții sau evenimente în mod deosebit	Sunt atent la toate evenimentele anunțate de muzee și merg la cele care mă interesează
21,3%	40,6%	38,1%

Tabel 2: Interesul față de activitatea muzeelor în rândul vizitatorilor (%)

Aceste rezultate sunt susținute de răspunsurile respondenților care sugerează că din totalitatea vizitatorilor 22% au intrat în muzeu având interes pentru o anumită expoziție, 5% din vizite sunt motivate de cercetare, restul vizitatorilor menționează că intră să facă cunoștință cu conținuturile muzeului (51,5%) sau să arate muzeul copilului (12,2%). Datorită evenimentelor organizate în muzeu 1,9% dintre vizitatori beneficiază de oportunitatea de a face cunoștință cu conținuturile expozițiilor, 7,3% ajung în muzee la insistența cunoștințelor (Tabel 3).

Cel mai recent motiv care v-a determinat să vizitați un muzeu	Cunoștința a insistat	7,3%
	Participare la eveniment	1,9%
	Util pentru copil	12,2%
	Sa vad ce expune muzeul	51,5%

	Cercetare	5,1%
	Interes pentru o anumita expoziție	22,0%

Tabel 3: Motivația vizitei la muzeu în rândul vizitatorilor (%)

Sumarizând: Majoritatea vizitatorilor de muzee accidental, din curiozitate, invitați la un eveniment sau la insistența unor cunoștințe intră în muzee. Reiese că 62% dintre respondenții participanți în cercetarea de față sunt motivați extrinsec (factori din exterior motivează) pentru a vizita muzeele. În aceeași ordine de idei motivația extrinsecă poate fi transformată într-una intrinsecă (motivație ghidată de factori interni) atunci când (a) campania de promovare a produsului muzeistic informează și atrage interesul cetățenilor, (b) interacțiunea vizitatorilor cu conținuturile muzeelor va fi una satisfăcătoare, agreabilă, apreciată drept una care inspiră astfel încât vizitatorul să perceapă beneficiul vizitei în muzee. Un procent relativ modest (38%) dintre vizitatorii muzeelor sunt motivați intrinsec și manifestă interes față de activitatea muzeelor.

Aprecierea conținuturilor muzeelor de către vizitatorii muzeelor

Analiza aprecierii conținuturilor expoziționale indică valori care dacă ar fi un continuum s-ar plasa predominant la extremități. Astfel, 61% dintre respondenți apreciază că expozițiile muzeistice îi conectează cu reușitele unor oameni interesanți, pe când 30% dintre respondenți notează că expozițiile într-o măsură mai mică reușesc să îi conecteze cu reușitele personalităților interesante.

Lucrurile de asemenea apar oarecum în extreme când vine vorba despre experiența a ceva frumos - 75% dintre respondenți consideră că într-o mare măsură au fost conectați la ceva frumos iar 21% menționează că această conectare are loc într-o măsură mai mică.

Autenticitatea exponatelor este apreciată de 64% iar 27% consideră că autenticitatea este reprezentată într-o măsură mai mică în cadrul expozițiilor muzeistice.

În aceeași ordine de idei 76% dintre respondenți apreciază conținutul muzeelor drept ceva valoros, iar 18% dintre respondenți notează că vizita la muzeu într-o măsură mai mică le-a oferit posibilitatea de a aprecia ceva valoros.

Majoritatea vizitatorilor se exprimă în termeni pozitivi cu referire la vizita la muzeu, 41% spun că vizitarea muzeului i-a inspirați în mare măsură să facă ceva, 32% apreciază că vizita la muzeu a avut un potențial mai scăzut pentru inspirație. În ceea ce privește aprecierea evenimentelor istorice 71% dintre respondenți consideră că vizita la muzeu în mare măsură realizează acest obiectiv pe când 20% apreciază că muzeele în mică măsură reușesc să ofere satisfacția unei vizite stimulante, pline de emoții pozitive (Tabel 4).

V-a conectat cu reușitele unor oameni interesanți	Experiența a ceva cu adevărat frumos	O nouă înțelegere a conceptelor științifice, tehnice	Experiența a ceva real, autentic	Aprecierea a ceva valoros	M-a inspirat să fac ceva	Am apreciat evenimente istorice	Plăcerea unei vizite stimulante, pline de emoții pozitive
---	--------------------------------------	--	----------------------------------	---------------------------	--------------------------	---------------------------------	---

intr-o mare măsura	74%
intr-o mica măsura	20%
nesatisfăcător	3%
nu știu	3%
intr-o mare măsura	72%
intr-o mica măsura	21%
nesatisfăcător	4%
nu știu	3%
intr-o mare măsura	41%
intr-o mica măsura	32%
nesatisfăcător	15%
nu știu	12%
intr-o mare măsura	76%
intr-o mica măsura	18%
nesatisfăcător	5%
nu știu	2%
intr-o mare măsura	64%
intr-o mica măsura	27%
Nesatisfăcător	4%
nu știu	5%
intr-o mare măsura	34%
intr-o mica măsura	43%
nesatisfăcător	16%
nu știu	7%
intr-o mare măsura	75%
intr-o mica măsura	21%
nesatisfăcător	3%
nu știu	2%
intr-o mare măsura	61%
intr-o mica măsura	30%
nesatisfăcător	4%
nu știu	5%

Tabel 4: Nivelul de satisfacție obținut în urma vizitei la muzeu (%)

Sumarizând, majoritatea vizitatorilor apreciază vizita efectuată la muzeu în termeni pozitivi. Oricum există un procent semnificativ de persoane pentru care vizita la muzeu se asociază mai puțin cu ceva interesant, frumos, autentic, valoros etc. Chiar dacă indicatorii de mai sus sunt impresii subiective, aceste impresii subiective în fond vor fi factori care vor motiva sau nu pe viitor vizitatorii să se intereseze de conținuturile muzeelor, vor crea așteptările față de expozițiile muzeelor. Divergența de impresii care se conturează s-ar putea să fie reflecție fie (1) a diversității intereselor cetățenilor, fie (2) a existenței unei pături care are alte standarde de calitate decât oferta muzeelor la moment. Dacă să presupunem că este vorba despre diversitatea intereselor vizitatorilor atunci se impune o altă dinamică a activității muzeelor. Dacă presupunem că standardele vizitatorilor sunt mai înalte decât muzeele oferă la moment atunci sunt necesare investiții mai semnificative atât în condițiile fizice a clădirilor, luminii, stării exponatelor cât și în resursele umane care se ocupă de dezvoltarea conceptelor expoziționale. În ambele cazuri este nevoie de efectuarea unor cercetări riguroase care să vizeze așteptările vizitatorilor. Cu alte cuvinte, interesele celor din extrema mai puțin interesați este bine de cercetat și de venit cu soluții de conținut și dinamică în care s-ar regăsi majoritatea vizitatorilor.

Predispoziția vizitatorilor de a achita pentru o vizită în muzeu

În general, vizitatorii indică că ar fi dispuși să achite mai mult pentru intrare decât prețul care l-au achitat la momentul chestionării (5 MDL). Conform sondajului, prețul biletelor de intrare în muzeele RM ar trebui să fie de la 13 MDL până 26 MDL. Pentru expozițiile expuse la moment vizitatorii ar fi dispuși să achite estimativ de la 10 MDL la 28 MDL. Pentru expozițiile care ar satisface interesele, nevoile lor, respondenții indică suma care variază între 14 MDL și 27 MDL (Tabel 5).

Interesant este că cele mai mici preturi au fost indicate pentru Muzeul Național de Arte (prețurile estimate 13-14 MDL), pentru intrarea în Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei vizitatorii au stabilit prețuri medii care variază între 14 MDL și 18 MDL. Vizitatorii Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală, precum și vizitatorii Casei memoriale „A.S. Pușkin” indică prețuri comparativ mai înalte, acestea variind între 19 MDL și 28 MDL.

	Muzeul Național de Arte			Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei			Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală			Rezervația Cultural - Naturală Orheiul Vechi			Muzeul Național A. Puskin		
	m	Max	Min	m	Max	Min	m	Max	Min	m	Max	Min	m	Max	Min
Care ar trebui să fie prețurile de intrare în muzeele RM?	13	80	1	15	100	0,00	19	150	1	26	100	0,00	24	80	2
Cât de mult sunteți dispuși să achitați pentru o vizită în muzeul care ar satisface necesitățile Dvs. intelectuale, emoționale?	14	100	2	18	100	1	25	150	5	.	.	.	27	100	2
Cât de mult sunteți dispuși să achitați pentru expoziția care tocmai ați vizitat-o?	10	80	2	14	100	1	20	150	2	.	.	.	28	80	5

Tabel 5: Tabelul reflectă prețul mediu (m), maxim (Max) și minim (Min) care sunt dispuși vizitatorii să îl achite pentru fiecare muzeu în parte.

Analiza corelațională arată că sugerarea prețului pentru intrarea în muzeele RM corelează semnificativ cu statutul ocupațional al vizitatorilor. Cu cât mai independenți financiar sunt respondenții cu atât prețurile sugerate vor tinde să fie mai mari ($r=,20$; $p=,000$). De asemenea, interesul pentru activitatea muzeelor corelează semnificativ cu predispoziția de a achita un preț mai mare pentru intrarea în muzee ($r=,11$; $p=,03$) (Tabel 6-7).

		Cât de mult sunteți dispuși să achitați pentru expoziția care tocmai ați vizitat-o?
Statut ocupațional	r	,200**
	p	,000

Tabel 6: Tabelul reflectă coeficientul de corelație (r) și semnificativitatea (p) acestuia pentru variabilele preț expoziție versus statut ocupațional.

		Cât de mult sunteți dispuși să achitați pentru expoziția care tocmai ați vizitat-o?
Interes pentru activitatea muzeelor	p	,114*
	r	0,031

Tabel 7: Coeficientul de corelație (r) și pragul de semnificativitate (p) pentru variabilele Preț expoziție versus interes față de conținuturile muzeului

Cu alte cuvinte persoanele interesate de conținuturile muzeelor sunt predispuși să achite prețuri mai mari comparativ cu cei mai puțin interesați de muzee, a căror motivație este extrinsecă.

În special vizitatorii ar plăti mai mult în cazul în care expozițiile ar satisface interesele și nevoile acestora. În aceeași ordine de idei constatăm că vizitatorii unanim sunt de acord de a crește prețul atunci când au experiența a ceva frumos, de asemenea dorința de a avea o experiență stimulată, plină de emoții pozitive relaționează cu sugerarea creșterii prețului pentru o vizită în muzeu. Interesant este că și în cazul celor care nu găsesc experiența în muzee drept una stimulată, sau inspirațională suma indicată depășește de 3-10 ori prețul achitat (5 MDL), (Tabel 8).

		MNA	MNAIM	MNEIN	MNA.P
		Preț expo vizitată (MDL)			
		m	m	m	m
V-a conectat cu reușitele unor oameni interesați	nu știu	5,00	7,50	25,00	28,00
	nesatisfăcător	12,50	11,67	.	20,00
	intr-o mica măsură	9,88	11,47	13,85	27,65
	intr-o mare măsură	11,26	15,23	22,13	27,47
Experiența a ceva cu adevărat frumos	nu știu	1,00	17,50	.	22,50
	nesatisfăcător	3,50	17,50	10,00	.
	intr-o mica măsură	8,43	11,33	16,67	26,75
	intr-o mare măsură	10,84	14,66	20,75	27,76
O nouă înțelegere a conceptelor științifice, tehnice	nu știu	3,00	10,00	9,29	40,00
	nesatisfăcător	6,33	6,63	17,00	25,00
	intr-o mica măsură	13,94	14,50	14,81	24,07
	intr-o mare măsură	7,45	11,38	27,83	27,90
Experiența a ceva real, autentic	nu știu	3,00	6,00	10,00	40,00
	nesatisfăcător	.	13,33	.	26,00
	intr-o mica măsură	11,19	12,35	22,65	26,11
	intr-o mare măsură	10,35	13,73	19,49	25,93
Aprecierea a ceva valoros	nu știu	11,50	.	.	40,00
	nesatisfăcător	27,50	3,67	150,00	27,50
	intr-o mica măsură	5,00	11,63	14,00	25,36
	intr-o mare măsură	10,72	13,07	18,93	26,41
M-a inspirat să fac ceva	nu știu	3,33	13,46	11,82	25,06
	nesatisfăcător	10,00	11,33	44,40	27,65
	intr-o mica măsură	10,08	12,38	17,61	25,80
	intr-o mare măsură	11,56	12,71	21,40	28,26
Am apreciat evenimente istorice	nu știu	10,00	10,00	10,83	42,50
	nesatisfăcător	6,33	15,50	50,00	20,00
	intr-o mica măsură	9,44	11,47	17,33	33,64
	intr-o mare măsură	10,40	12,65	19,64	26,72
Plăcerea unei vizite stimulante, pline de emoții pozitive	nu știu	30,00	1,00	16,25	31,50
	nesatisfăcător	4,00	3,67	.	30,00
	intr-o mica măsură	8,08	14,39	38,64	28,13
	intr-o mare măsură	10,69	13,84	16,67	27,34

Tabel 8: Motivația vizitatorilor corelată cu predispoziția de a achita pentru vizita la muzeu, media prețurilor este indicată diferențiat în funcție de muzeu.

Sumarizând: Vizitatorii indică că ar fi dispuși să achite mai mult pentru intrare decât prețul care l-au achitat la momentul chestionării (5 MDL). Conform sondajului, prețul билетelor de intrare în muzeele RM ar trebui să fie de la 13 MDL până 26 MDL. Pentru expozițiile expuse la moment vizitatorii ar fi dispuși să achite estimativ de la 10 MDL la 28 MDL. Bunăstarea materială a vizitatorilor în proporție de 4% va produce variații în tendința de a sugera prețuri maxime (80-150 MDL). Interesul vizitatorilor față de conținuturile muzeelor în general, de asemenea va produce variații în tendința de a indica prețuri maxime pentru intrarea în muzeu.

Diferite muzee generează sugestii de preț diferențiate. Ceea ce este comun, este că majoritatea vizitatorilor, chiar și cei care nu sunt satisfăcuți de expozițiile prezente, consideră că prețul este bine să fie majorat.

Concluzii

La ziua efectuării sondajului se constată că majoritatea vizitatorilor muzeelor intră în muzee fie din curiozitate, fie datorită unor circumstanțe sociale, fără a avea un scop clar de a vizita o anumită expoziție sau să interacționeze cu un conținut muzeistic de interes personal/social/științific. Acest lucru atrage atenția asupra (in)eficienței campaniilor/ instrumentelor de promovare aplicate de către instituțiile muzeale. În același timp, chiar dacă majoritatea vizitatorilor muzeelor notează că vizita muzeelor este o experiență pozitivă, există o parte a vizitatorilor, demnă de luat în considerare care se exprimă mai puțin satisfăcută de conținuturile expuse de către muzee. Aceste poziții diametral opuse, puternic biasate de factorul subiectiv, este bine de cercetat pentru a adapta expozițiile muzeelor așteptărilor, intereselor, nevoilor estetice/ de informare/ de inspirație a tuturor vizitatorilor. Factorii subiectivi de apreciere a conținuturilor muzeelor este important de cercetat tocmai deoarece acesta este forța motivatorie a vizitatorului de a se reîntoarce în muzeu, de a manifesta pe viitor interes față de acțiunile desfășurate de către muzee.

Indiferent de cât de satisfăcătoare a fost percepută vizita la muzeu, majoritatea respondenților indică faptul că sunt dispuși de a achita mai mult pentru o vizită în muzeu. Conform sondajului, prețul билетelor de intrare în muzeele RM ar trebui să fie de la 13 MDL până la 26 MDL. Pentru expozițiile expuse la moment vizitatorii ar fi dispuși să achite estimativ de la 10 MDL la 28 MDL. Bunăstarea materială a vizitatorilor în proporție de 4% va produce variații în tendința de a sugera prețuri maxime (80-150 MDL). Interesul vizitatorilor față de conținuturile muzeelor în general, de asemenea va produce 1% variații în tendința de a indica prețuri maxime pentru intrarea în muzeu.

Diferite muzee generează sugestii de preț diferențiate. Ceea ce este comun, este că majoritatea vizitatorilor, chiar și cei care nu sunt satisfăcuți de expozițiile prezente, consideră că prețul este bine să fie majorat.

Chestionar

Acest chestionar are scopul de a afla care sunt așteptările Dvs. față de muzeu și cum pot fi îmbunătățite muzeele din țară, astfel încât oferta muzeelor să satisfacă cerințele și așteptările Dvs. Vă rugăm frumos să rezervați 10 minute din timpul Dvs. pentru a răspunde la întrebările de mai jos. Vă amintim că nu există răspunsuri bune sau rele, toate răspunsurile Dvs. sunt importante pentru noi.

Notă: în cazul în care nu știți cum să completați chestionarul sau întrebarea este neclară, operatorul care v-a dat chestionarul cu plăcere vă va ajuta.

1. **Limba maternă:** _____

2. **Vârsta:** _____

3. **Genul** F B

4. **Care din următoarele descriu cel mai bine statutul Dvs.**(bifați în dreptul opțiunii care vi se potrivește)

Muncesc 8 ore pe zi

Muncesc pe jumătate de salariu

Caut un loc de muncă (șomer)

Casnică (am grijă de casă)

Elev/ student(ă)

Pensionar (ă)

5. **Când ultima dată când v-ați permis din interes sau plăcere:** (bifați perioada în dreptul fiecărei opțiuni)

	În ultimele 6 luni	În ultimul an	Mai mult de un an	Niciodată	Nu știu
Să urmăriți sau să vizitați un eveniment sportiv	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Să practicați un sport sau să faceți înviorarea de dimineață	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Să vă ocupați de lucruri casnice	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

- | | | | | | |
|---|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| Să vizitați un muzeu sau galerie de artă
(dacă nu luați în considerare vizita de azi) | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Să mergeți la un concert/ spectacol | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Să vă distrați într-un club de noapte | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Să mergeți la un restaurant | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Să călătoriți | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

6. Gândindu-vă la muzeele din Chișinău sau alte localități, care din următoarele afirmații vi se potrivește cel mai bine: (este posibilă o singură variantă de răspuns)

- Sunt atent(ă) la toate evenimentele anunțate de muzee și merg la cele care mă interesează.
- Vizitez muzeele fără ca să mă intereseze anumite expoziții sau evenimente în mod deosebit.
- Nu prea mă interesează muzeele, rar intru.

7. Cel mai recent motiv care v-a determinat să vizitați un muzeu este: (o singură variantă de răspuns)

- Să văd ce se expune în muzeu
- Să-mi duc copilul la muzeu
- Să văd o expoziție anume
- Am intrat deoarece persoana cu care eram vroia să intre
- Pentru a participa la un program sau eveniment
- Pentru cercetare
- Altul _____

8. Gândindu-vă la ultima vizită care ați făcut-o la muzeu, în ce măsură vizita a satisfăcut criteriile de mai jos? (bifați în dreptul fiecărei opțiuni)

În mare măsură	Puțin	De loc	Nu știu
-----------------------	--------------	---------------	----------------

- | | | | | |
|--|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| V-a conectat cu reușitele unor oameni interesanți | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Experiența a ceva cu adevărat frumos | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| O nouă înțelegere a conceptelor științifice sau tehnice | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Experiența a ceva real, autentic | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Aprecierea a ceva valoros | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| M-a inspirat să fac ceva | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Am apreciat evenimente istorice | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Plăcerea unei vizite stimulante, pline de emoții pozitive | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

9. După părerea Dvs. care ar trebui să fie prețul biletului de intrare în muzeele Republicii Moldova?

Indicați un preț _____MLD

10. Cât de mult sunteți dispus(ă) să achitați pentru o vizită în muzeul care ar satisface necesitățile Dvs. intelectuale, emoționale?(bifați opțiunea care vi se potrivește, indicați prețul)

Prețul trebuie să rămână același ca și în prezent

Sunt dispus să achit Indicați prețul _____MLD

11. Cât de mult sunteți dispus(ă) să achitați pentru expoziția care tocmai ați vizitat-o? (bifați opțiunea care vi se potrivește, indicați prețul)

Prețul trebuie să rămână același ca și în prezent

Sunt dispus să achit Indicați prețul _____MLD

12. În cazul în care considerați că prețul este bine să rămână același care este în prezent, care este motivul Dvs.?

La moment muzeele au destule venituri

- La moment oferta muzeelor nu mă motivează să achit mai mult
- Mie îmi plac muzeele dar la moment nu îmi permit să cheltui mai mult
- Îmi plac muzeele dar alte servicii sunt mai importante
- Nu îmi plac muzeele într-atât încât să fiu dispus să achit mai mult
- Nu am destulă informație ca să pot da o explicație clară

Vă mulțumim pentru timp și sinceritate

Chestionar

Acest chestionar are scopul de a afla care sunt așteptările Dvs. față de muzeu și cum pot fi îmbunătățite muzeele din țară, astfel încât oferta muzeelor să satisfacă cerințele și așteptările Dvs. Vă rugăm frumos să rezervați 10 minute din timpul Dvs. pentru a răspunde la întrebările de mai jos. Vă amintim că nu există răspunsuri bune sau rele, toate răspunsurile Dvs. sunt importante pentru noi.

Notă: în cazul în care nu știți cum să completați chestionarul sau întrebarea este neclară, operatorul care v-a dat chestionarul cu plăcere vă va ajuta.

1. Limba maternă: _____

2. Vârsta: _____

3. Genul F B

4. Care din următoarele descriu cel mai bine statutul Dvs. (bifați în dreptul opțiunii care vi se potrivește)

Muncesc 8 ore pe zi

Muncesc pe jumătate de salariu

Caut un loc de muncă (șomer)

Casnică (am grijă de casă)

Elev/ student(ă)

Pensionar (ă)

5. Când ultima dată când v-ați permis din interes sau plăcere:
(bifați perioada în dreptul fiecărei opțiuni)

	În ultimele 6 luni	În ultimul an	Mai mult de un an	Niciodată	Nu știu
Să urmăriți sau să vizitați un eveniment sportiv	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Să practicați un sport sau să faceți înviorarea de dimineață	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Să vă ocupați de lucruri casnice	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Să vizitați un muzeu sau galerie de artă (excepție vizita de azi)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Să mergeți la un concert/ spectacol	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Să vă distrați într-un club de noapte	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Să mergeți la un restaurant	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Să călătoriți	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

6. Gândindu-vă la muzeele din Chișinău sau alte localități, care din următoarele afirmații vi se potrivește cel mai bine: (este posibilă o singură variantă de răspuns)

- Sunt atent(ă) la toate evenimentele anunțate de muzee și merg la cele care mă interesează.
- Vizitez muzeele fără ca să mă intereseze anumite expoziții sau evenimente în mod deosebit.
- Nu prea mă interesează muzeele, rar intru.

7. Cel mai recent motiv care v-a determinat să vizitați un muzeu este: (o singură variantă de răspuns)

- Să văd ce se expune în muzeu
- Să-mi duc copilul la muzeu
- Să văd o expoziție anume
- Am intrat deoarece persoana cu care eram vroia să intre
- Pentru a participa la un program sau eveniment
- Pentru cercetare
- Altul _____

8. Gândindu-vă la ultima vizită care ați făcut-o la muzeu, în ce măsură vizita a satisfăcut criteriile de mai jos? (bifați în dreptul fiecărei opțiuni)

	În mare măsură	Puțin	De loc	Nu știu
V-a conectat cu reușitele unor oameni interesanți	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Experiența a ceva cu adevărat frumos	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
O nouă înțelegere a conceptelor științifice sau tehnice	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Experiența a ceva real, autentic	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Aprecierea a ceva valoros	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
M-a inspirat să fac ceva	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Am apreciat evenimente istorice	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Plăcerea unei vizite stimulante, pline de emoții pozitive	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

9. Amenajarea rezervației “Orheiul Vechi” poate avea loc cu ajutorul unor investiții financiare semnificative, una dintre soluții de a face rost de fondurile necesare pentru salvarea și menajarea zonei este introducerea unei taxe pentru vizitatorii rezervației. Ce părere aveți despre această soluție, ar fi bine dacă pentru o vizită la Rezervația “Orheiul Vechi” s-ar percepe o taxă?

DA NU

10. Cât de mult sunteți dispus(ă) să achitați pentru o vizită la Rezervația “Orheiul Vechi”?(indicați prețul)

Sunt dispus să achit

Indicați prețul _____MLD

11. În cazul în care considerați că prețul este bine să rămână același care este în prezent, care este motivul Dvs.?

- La moment rezervația are destule venituri
- La moment oferta rezervației nu mă motivează să achit mai mult
- Mie îmi plac muzeele dar la moment nu îmi permit să cheltui mai mult
- Îmi plac muzeele dar alte servicii sunt mai importante
- Nu îmi plac muzeele într-atât încât să fiu dispus să achit mai mult
- Nu am destulă informație ca să pot da o explicație clară

12. De unde ați aflat despre Rezervația “Orheiul Vechi” (pot fi bifate mai multe răspunsuri)

De la televiziune

Din presa scrisă

Din internet

Din ghiduri turistice

Publicitate

De la prieteni/cunoscuți

Din alte surse _____

13. De câte ori ați vizitat “Orheiul Vechi”

1

2

3

Mai multe _____

14. Planificați să mai reveniți la “Orheiul Vechi”?

Da Nu

15. Motivul vizitei la Rezervația “Orheiul Vechi” este: (puteți bifa mai multe opțiuni)

Natură este frumoasă

Sunt multe monumente istorice

Sunt bine păstrate tradițiile de la sat

Sunt pensiuni turistice

Este un loc bun pentru odihnă activă (picnic)

Altele _____

Vă mulțumim pentru timp și sinceritate